

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી : 2014

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
 2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
 3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું
 4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
 5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
 6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ એન્ડ માર્કેટિંગ (CMT/CTM)

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : પ્રવાસનનો બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ (TS-01)

તારીખ : 27/01/2014

સમય : 11.00 to 02.00

કુલ ગુણ : 100

1	‘લોકોના રોજિંદા વસવાટ તેમજ કામના સ્થળ થી 24 કલાક થી ઓછા અને એક વર્ષ થી વધુ નહીં એટલા સમય માટેની સ્થાતંરણની પ્રક્રિયા છે’- આ વિધાન કોનું છે ? (A) W.H.O. (B) રેલ્વે (C) W.T.O. (D) સ્ટેટ ટ્રાન્સપોર્ટ
2	પર્યટનમાં સમયગાળાને અસર કરતાં પરિબલો કયા છે ? (A) કિંમત (B) આકર્ષણો તેમજ પ્રવૃત્તિઓ (C) રજાનો સમયગાળો (D) ઉપરના બધા જ
3	એક એવી કઈ અદ્ભૂત ઘટના છે જેનો આજના ભારતમાં ઉદ્ભવ થઈ રહેલો આપણે જોઈએ છીએ. (A) સ્વાતંત્ર્ય (B) સંમેલન કે સભા પ્રવાસન (C) સંપર્ક (D) સમુહ પ્રવાસન
4	પહેલા યુરોપમાં એવા દિવસે કે જેમાંથી કામકાજ નું ચક્કર પૂરુ થતાં ધાર્મિક રીતભાતો માટે દિવસ ફાળવવામાં આવતા તેને ધાર્મિક વસે કે _____ કહેવામાં આવતા. (A) હોલી ડે (B) મન્ડે (C) બર્થ ડે (D) એકપણ નહીં
5	મુસાફરોનો અનુભવ એક માળખાની રચના કરતો હતો જેને _____ કહી શકાય. (A) પર્યટન (B) પર્યટક વિજ્ઞાન (C) પ્રવાસન (D) આગંતુક
6	1990માં કેટલા પર્યટકોનો લક્ષ્યને પહોંચી વળીને ભારતમાં પ્રવાસન વિકાસને ક્ષેત્રે એક ઈતિહાસ સર્જ્યો છે. (A) 25,000 (B) 50,000 (C) 90,000 (D) 1-લાખ
7	લોકોની આસપાસના વાતાવરણના સંદર્ભમાં પ્રવાસન વ્યવસ્થામાં કયા પ્રશ્નો ઉભા થાય છે ? (A) સરભરા (B) માર્યાદિત સાધનો (C) પરિણામો (D) ઉપરના બધા જ
8	1992માં આપણે ત્યાં કયાં પ્રવાસીઓ વધુ હતા ? (A) આંતરિક પર્યટકો (B) તીર્થયાત્રીઓ (C) શૈક્ષણિક પ્રવાસીઓ (D) બાહ્ય પ્રવાસીઓ
9	થોમસ કુક અને કેયોની કોણ હતા ? (A) પ્રવાસી (B) પૂરવઠા અધિકારી (C) પ્રવાસ આયોજક (D) પર્યટકો
10	મેથાઈસન અને વોલ દ્વારા નિર્ણય પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં કેટલા તબક્કાનું મોડેલ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે ? (A) સાત (B) પાંચ (C) બે (D) ત્રણ
11	થાઈલેન્ડ, નેપાળ, શ્રીલંકા અને ભારતે પ્રવાસીઓની કેવી અસરો સ્પષ્ટપણે અનુભવી છે ? (A) નકારાત્મક (B) સકારાત્મક (C) સલામત (D) એકપણ નહીં
12	યુનાઈટેડ નેશન્સની વિશિષ્ટ એજન્સીના નાતે W.T.O. ની સભ્ય સંખ્યા કેટલી છે ? (A) 110 (B) 100 (C) 113 (D) 120
13	‘ઈયર બુક ઓફ ટૂરિઝમ સ્ટેટેસ્ટિક્સ’ કોણ પ્રકાશિત કરે છે ? (A) I.A.T.A. (B) U.F.T.A.A. (C) પ્રવાસન સંસ્થા (D) W.T.O.

14	I.A.T.A. સંસ્થાની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ? (A) 1945 (B) 1935 (C) 1940 (D) 1950
15	પ્રવાસનના વિકાસ, પ્રવાસ અને પાયાના માળખાંના વિકાસમાં મુખ્ય ફાળો કઈ સંસ્થા આપે છે ? (A) N.C.T. (B) ભારતસરકાર (C) રાજ્ય સરકાર (D) I.T.D.C.
16	ભારતના પ્રવાસન ઉદ્યોગના મુખ્ય પ્રતિનિધિ ઘટક તરીકે કઈ સંસ્થા પ્રસિદ્ધ છે ? (A) T.A.A.I. (B) F.H.R.A.I. (C) I.A.T.O (D) I.A.A.I.
17	એવા પ્રકારના જોખમો કે જે આયોજકોની ક્ષતિના કારણે ઉભા થતાં હોય છે. (A) કાનૂની જોખમ (B) મુસાફરી જોખમ (C) ક્ષતિયુક્ત જોખમો (D) પ્રાકૃતિક જોખમ
18	કોઈપણ પરિમાણાત્મક ખ્યાલના માપન માટે શું ઉપયોગી સાધન છે ? (A) સરવાળા (B) ટકાવારી (C) ગુણાકાર (D) આંકડાઓ
19	વ્યાપના માપ તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ? (A) વિચરણો (B) વિચલનો (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
20	ગણિતીય મધ્યકમાંથી તારવેલ મૂલ્યના વિચલનના વર્ગના સરવાળાને કુલ સંખ્યા વડે ભાગવાથી જે મૂલ્ય મળે તેને શું કહે છે ? (A) વિચલન (B) વિચરણ (C) મધ્યક વિચલન (D) પ્રમાણિત વિચલન
21	કયા દાયકામાં હવાઈ જહાજોમાં જેટ એન્જિન લાગાવવામાં આવ્યા ? (A) 1948 (B) 1932 (C) 1952 (D) 1950
22	કયા પ્રકારની હોટેલે મોટે ભાગે મોટા શહેરોમાં જ આવેલી હોય છે ? (A) પ્રથમ વર્ગની (B) રિસોર્ટ અને લોજ (C) પંચતારક ડીલક્ષ (D) કેમ્પ આવાસ
23	પર્યટકો માટે શું કરાવી લેવું એક મહત્વપૂર્ણ કામ હોય છે ? (A) પ્રેસનોટ (B) અગ્રીમ આરક્ષણ (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
24	ઔપચારિક ક્ષેત્રોમાં શાની ઉત્પાદતાં પ્રમાણ માં વધારે હોય છે ? (A) શ્રમ (B) મૂડી (C) વેતન (D) ઉપરના બધા જ
25	ટૂરીસ્ટ પોલીસનું કામ શું છે ? (A) ટ્રાફિક નિયંત્રણ (B) સહેલાણીઓની મદદ કરવાનું (C) ગુના શોધવાનું (D) સજા કરવાનું
26	પ્રવાસ સંચાલકના સંકલિત પ્રવાસનું વેચાણ કોણ કરે છે ? (A) પ્રવાસન એજન્સી (B) એજન્ટો (C) દલાલો (D) સરકાર
27	પ્રાથમિક રીતે પરિવહનના પ્રકાર કેટલા છે ? (A) બે (B) ચાર (C) પાંચ (D) છ
28	હવાઈ ક્ષેત્રે સામાન્ય ભાડા કયા યાત્રાના વર્ગ પર આધારિત છે ? (A) ઈકોનોમી (B) બિઝનેસ (C) પ્રથમ વર્ગ (D) ઉપરના બધા જ
29	ઉડ્ડયન ક્ષેત્રે AMD સંજ્ઞા કયા શહેરની છે ? (A) આગ્રા (B) ઔરંગાબાદ (C) સિકંદરાબાદ (D) અમદાવાદ
30	ઉડ્ડયનના આરક્ષણ માટે ખાસ વિનંતી સંજ્ઞા SVC શેના માટે વપરાય છે ? (A) સેવા (B) વિશિષ્ટ સેવા ભરતી (C) અન્ય સેવાની માહિતી (D) એકપણ નહીં
31	ઉડ્ડયન ક્ષેત્રે ડોલરમાં ચૂકવાતા ભાડામાં કયો ચાર્જ લેવામાં આવતો નથી. (A) રીફંડ (B) સેવા શુલ્ક (C) વહીવટી (D) રદીકરણ
32	વિદેશ યાત્રા માટે મહત્વનો દસ્તાવેજ કયો છે ? (A) પાસપોર્ટ (B) વિઝા (C) હવાઈમથક (D) વ્યવસ્થાપન
33	પ્રવાસ એજન્સી અને એરલાઈન્સ અંતર્દેશીય અથવા આંતરરાષ્ટ્રીય સાથે ઉડ્ડયન આરક્ષણ માટેની કોની જરૂર પડે છે ? (A) પ્રવાસ એજન્ટ (B) ઈન્ડિય એરલાઈન્સ (C) પર્યટકોની (D) સંકલન
34	કયા વૃક્ષના પાનમાંથી બીડી બનાવવામાં આવે છે ? (A) મહૂડો (B) બોરડી (C) ટીમરૂ (D) પીપળ
35	ભારતમાં કેટલા પ્રકારની વિવિધ વનસ્પતિઓ જોવા મળે છે ? (A) 15,000 (B) 45,000 (C) 5,000 (D) 35,000
36	એક અંદાજ મુજબ ભારતમાં કીટકોની કેટલી જાતો અસ્તિત્વમાં છે ? (A) 40,000 (B) 30,000 (C) 42,000 (D) 45,000

37	ભારતમાં પક્ષીઓની કેટલી જાતો જોવા મળે છે ? (A) 5,000 (B) 1,000 (C) 2,000 (D) 1,500
38	ઉત્તરીય અક્ષાંશોમાં ઋતુ અનુસાર એક વર્ષને કેટલા મુખ્ય ભાગોમાં વહેંચી શકાય ? (A) ચાર (B) છ (C) ત્રણ (D) પાંચ
39	ભારતની આબોહવા માટે કઈ ઋતુ પ્રભાવક નીવડે છે ? (A) ગ્રીષ્મ (B) વસંત (C) વર્ષાઋતુ (D) શિયાળો
40	કયા મહિનામાં સૌથી વધારે પર્યટકોનું આગમન થતું હોય છે ? (A) ઓક્ટોબર (B) ઓગસ્ટ (C) માર્ચ (D) ડિસેમ્બર
41	જાન્યુઆરીના અંતમાં અને ફેબ્રુઆરીની શરૂઆતમાં પશ્ચિમ બંગાળમાં ગંગાના મુખ પર જે મેળો ભરાય છે તે કયા નામથી ઓળખાય છે ? (A) ગંગા સાગર (B) પશુ મેળો (C) હસ્તશિલ્પ મેળો (D) મરુભૂમિ મેળો
42	બજાર વ્યવસ્થાના ખ્યાલો શેના સિવાયના ક્ષેત્રમાં પણ પ્રસ્તુત છે ? (A) બજાર (B) ગ્રાહકો (C) વ્યાપાર (D) ઉપરના બધાજ
43	સેવા પૂરી પાડવામાં કોનો ફાળો મહત્વનો હોય છે ? (A) ગ્રાહકો (B) મનુષ્ય (C) વેપારી (D) ઉત્પાદકો
44	ગ્રાહકોની જરૂરીયાતને સંતોષવા કોઈ એક કંઈક બનાવી રજૂ કરે છે તેને શું કહે છે ? (A) અમૂર્તતા (B) સેવા ઉત્પાદન (C) અભિન્નતા (D) નશ્વરતા
45	સેવા ઉત્પાદનમાં કોની વચ્ચે કોઈપણ પ્રકારના માલિકીપણાનું હસ્તાંતર થતું નથી. (A) વેચનાર (B) ખરીદનાર (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
46	પ્રવાસન ઉત્પાદનમાં શું હોય છે ? (A) એકરૂપતા (B) વિવિધતા (C) સમાનતા (D) એકપણ નહીં
47	લાભના ખ્યાલમાં ગ્રાહકની કઈ અપેક્ષાઓનો સમાવેશ થાય છે ? (A) વ્યાવહારિક (B) મનોવૈજ્ઞાનિક (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
48	કોઈપણ સંસ્થા અને જનતા વચ્ચે પારસ્પરિક ફળ સંબંધોને સ્થાપિત કરવા કે જાળવી રાખવા માટેના સભાન, આયોજિત અને સાતત્ય યુક્ત પ્રયત્નોને શું કહેવાય ? (A) પૂરવઠાકારો (B) યજમાન (C) સાર્વજનિક સંબંધો (D) સહાનુભૂતિ
49	યાત્રાના ઈચ્છુકોને પર્યટન સ્થળ વ્યક્તિગત રૂપે કોણ વેચે છે ? (A) ટ્રાવેલ એજન્ટસ (B) ડ્રાઈવર (C) પાયલોટ (D) હોટેલનો માલિક
50	છૂટક દૂકાનનોમાં થતાં પ્રદર્શનોને શું કહેવાય ? (A) પહોંચ (B) પસંદગી (C) દેશ્ય (D) પી.ઓ.પી.
51	પ્રવાસમાં રસ વધવાની સાથે સાથે તેમાં કોની પ્રસ્તુતતા પણ વધી છે ? (A) મુસાફરો (B) ઈતિહાસ (C) એજન્ટો (D) કંપનીઓ
52	શિલ્પ સમૃદ્ધિ અને સાંસ્કૃતિક સાધનોમાં શેનો સમાવેશ થાય છે ? (A) સિક્કા (B) ચિત્રો (C) કપડા (D) ઉપરના બધાજ
53	ગુજરાતના સમુદ્ર કિનારે ખંભાતના અખાત પાસે શું આવેલું છે ? (A) લોથલ (B) હડપ્પા (C) કાલિ બંગન (D) એકપણ નહીં
54	નાચના ખાતે કયું મંદિર આવેલું છે ? (A) દશાવતાર મંદિર (B) વિષ્ણુ મંદિર (C) પાર્વતી મંદિર (D) અષ્ટકોણીય
55	જામી મસ્જિદનું બાંધકામ કયારે પૂરું થયું ? (A) 1103 (B) 1196 (C) 1198 (D) 1192
56	કોના શાસનકાળમાં ભવન નિર્માણ ક્ષેત્રે આરસ પહાણનો ઉપયોગ પૂરતા પ્રમાણમાં કરવામાં આવ્યો. (A) જહાંગીર (B) શાહજહા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
57	કયું સંગ્રાહલય 1947 માં લંડનની રોયલ અકાદમી માં એક પ્રદર્શન તરીકે યોજાયું હતું. (A) રાષ્ટ્રીય સંગ્રાહલય (B) શિલ્પ સંગ્રાહલય (C) ઐતિહાસિક સંગ્રાહલય (D) સાલાર જંગ સંગ્રાહલય
58	પટોળા મૂળભૂત રીતે કયાં બનાવવામાં આવે છે ? (A) બંગાળ (B) રાજસ્થાન (C) મહારાષ્ટ્ર (D) ગુજરાત

59	કોના અનુસાર નૃત્યનો જન્મ શીવના તાંડવમાંથી થયો છે ? (A) ભારતીય દંતકથાઓ (B) ભારતીય પરંપરાઓ (C) શાસ્ત્રો (D) વેદો
60	કયા ધર્મના અનુયાયીઓ પોતાના જાતની શરૂઆત સંસારના અસ્તિત્વની સાથે જ થયેલ માને છે ? (A) હિંદુ (B) બૌદ્ધ (C) ખ્રિસ્તી (D) ઈસ્લામ
61	આપણા દેશમાં ફૂડ ફાઈટની કેટલી સંસ્થાઓ કાર્યરત છે ? (A) 16 (B) 12 (C) 18 (D) 17
62	વૈભવ-વારસાગત શહેરોની રચનાના ખ્યાલને લીધે દક્ષિણ ભારતમાં શેના વિકાસને અત્યંત વેગ મળેલ છે ? (A) આંતર માળખાકીય (B) આર્થિક (C) સામાજિક (D) સાંસ્કૃતિક
63	નિગમ-અધિનિયમો અનુસાર વહીવટીય વિકેન્દ્રીયકરણ કોણ કરે છે ? (A) રાજ્ય સરકાર (B) કેન્દ્ર સરકાર (C) પ્રવાસન એજન્સીઓ (D) ટ્રાવેલ્સ કંપનીઓ
64	જે લોકો યજમાન દેશ અને પ્રવાસીઓ વચ્ચે અંતરાય ઉભા કરે છે કોહેન શું કહે છે ? (A) પર્યાવરણીય પરપોટા (B) પ્રવાસ માર્ગદર્શક (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
65	ભારતનું કયું પ્રવાસન વર્ષ સાવ જ નિષ્ફળ રહેવા પામ્યું ? (A) 1990 (B) 1995 (C) 1991 (D) 1996
66	પ્રવાસ શિક્ષણના ક્ષેત્રની રચનાનો ઉદ્દેશ શું છે ? (A) પ્રવાસનના વિવિધ પાસાથી માહિતગાર કરવા (B) જાગૃત્તિ કેળવવી (C) વિવિધ આવડતોનો અંદાજ કાઢવો (D) ઉપરના બધા જ
67	પ્રવાસનને ચીજ વસ્તુઓની તથા સેવાઓની _____ સાથે સંબંધ છે. (A) વપરાશ (B) બચત (C) માંગ (D) પુરવઠા
68	ભારતમાં આજે પણ મોટાભાગની કંપનીઓમાં પરિવહન રાહત અપાય છે. જેને આપણે શું કહીએ છીએ ? (A) LIC (B) LTC (C) રિઝર્વેશન (D) W.T.O.
69	આંતરરાષ્ટ્રીય અધિકૃત પ્રવાસન સંઘના ઉદ્ભવને લીધે પ્રવાસનની સંખ્યામાં સારો એવો _____ થયો છે. (A) વધારો (B) ઘટાડો (C) પૂરવઠો (D) ફુગાવો
70	કઈ સાલમાં બ્રિટને પ્રવાસનના આંકડા એકત્રિત કરવાનું શરૂ કર્યું ? (A) 1945 (B) 1921 (C) 1920 (D) 1960
71	કયો શબ્દ પશ્ચિમ યુરોપ એ પ્રદેશ માટે વપરાય છે જેના ઉપર ધનાઢ્ય અમીર ઉમરાવ વર્ગ દ્વારા સાંસ્કૃતિક, શૈક્ષણિક અને આનંદ પ્રમોદ માટે વર્ચસ્વ જમાવવામાં આવેલ છે. (A) મહાપ્રવાસ (B) પર્યટન (C) આધુનિક પ્રવાસન (D) ઉપરના બધાજ
72	પ્રવાસન વ્યવસ્થાપકોને પ્રશિક્ષિત કરવા માટેનું પ્રવાસન મંત્રાલય હાલમાં કયાં આવેલું છે ? (A) ગ્લાલિયર (B) સિમલા (C) દિલ્હી (D) બેંગ્લોર
73	કયું પ્રવાસન વિશ્વમાં સૌથી વધુ ખર્ચ કરનારા પ્રવાસીઓ માટે એક મુખ્ય આકર્ષણ છે ? (A) સમૂહ પ્રવાસન (B) ગોલ્ડ પ્રવાસન (C) સભા પ્રવાસન (D) ઉદ્યોગ પ્રવાસન
74	સંસ્કૃતિનું વેપારીકરણ લોકોને કાર્યરત જગતમાંથી કઈ દુનિયામાં લઈ જાય છે ? (A) એશ આરામ (B) સ્વતંત્ર (C) ગૃહ પ્રવૃત્તિ (D) ઉચ્ચશિક્ષણ
75	પર્યટકોના સાત પ્રકાર કોણે પાડ્યા છે ? (A) એરિક કોહેને (B) પ્રવાસન સંચાલકો (C) કેયોની (D) વેલન સ્મિથ
76	કયા દેશે પ્રવાસીઓને આકર્ષિત કરવા માટે વિશ્વભરના દલાલો અને આયોજકોને નાણાં આપીને ઉંચા ખર્ચે મુલાકાત વર્ષમાં સિદ્ધિ મેળવી હતી. (A) માલ દીવ્સ (B) ઈન્ડોનેશિયા (C) રોમ (D) મલેશિયા
77	‘વર્લ્ડ ટૂરિઝમ ઓર્ગેનિઝેશન’ ની સ્થાપના ક્યારે થઈ ? (A) 1970 (B) 1975 (C) 1980 (D) 1950
78	કઈ સંસ્થા પ્રવાસ અને પ્રવાસન અંગેના વૈશ્વિક ધોરણો અને માળખું ઉભું કરવા માટે પ્રવાસન ઉદ્યોગ જૂથ એકમ પૂરું પાડે છે. (A) પ્રવાસન સંસ્થા (B) W.T.O. (C) સામાન્ય સભા (D) પ્રાદેશિક સંસ્થા
79	‘ટૂરિઝમ કેરિંગ કેપેસિટી’ કોનું પ્રકાશન છે ? (A) W.T.O. (B) ગુજરાત સરકાર (C) ભારત સરકાર (D) I.A.T.A.
80	ભારતમાં પ્રવાસન વિભાગ નાગરિક ઉડ્ડન અને પ્રવાસન ખાતા સાથે જોડાઈને કઈ સંસ્થા તરીકે કાર્ય કરે છે ? (A) આંતરરાષ્ટ્રીય પરિવહન મંડળ (B) રાષ્ટ્રીય પર્યટક સંસ્થા (C) સરકારી સંસ્થા (D) પ્રવાસન સંસ્થા

81	અખિલ ભારતીય પ્રવાસ આયોજક મંડળની સ્થાપના કયારે કરવામાં આવી હતી ? (A) 1945 (B) 1985 (C) 1981 (D) 1980
82	'ધી ફેડરેશન ઓફ હોટેલ એન્ડ રેસ્ટોરન્ટ એસોસિએશન ઓફ ઈન્ડિયા' ને ઈન્ડિયન કંપની હેઠળ કયારે એક કંપની તરીકે સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો ? (A) 7-ડિસેમ્બર-1955 (B) 7-ડિસેમ્બર-1960 (C) 16- ફેબ્રુઆરી-1957 (D) 8-નવેમ્બર-1953
83	જે વ્યક્તિ ભારતનો નિવાસી ન હોય અને દેશમાં 120 દિવસ કરતાં વધારે દિવસ રહેવા ઈચ્છતો હોય તો તેને દેશ છોડતાં કયા પ્રમાણપત્રની જરૂર રહે છે ? (A) વિનિમય પ્રમાણપત્ર (B) આવકવેરા પરવાનગી પ્રમાણપત્ર (C) વેપાર વિષયક વિઝા (D) વિઝા વિસ્તરણ ફોર્મ
84	કુલ એકમોની ગણતરીને શું કહેવામાં આવે છે ? (A) ગુણક (B) સમષ્ટિ (C) ગુણાંક (D) ગુણકો
85	અવલોકનોના મધ્યસ્થ થી વિચલનના ચોખ્ખા મૂલ્યના ગાણિતિક મધ્યકને શું કહે છે ? (A) મધ્યક વિચલન (B) પ્રમાણિત વિચલન (C) ચતુર્થક વિચલન (D) બિંદુ અંદાજો
86	પ્રવાસી, અવરજવર, આવકો વગેરેના ભૂતકાલીન વલણોને માપવા માટે શું વપરાય છે ? (A) વૃદ્ધિ સૂચકાંક (B) ઋતુગત સૂચકાંક (C) ભાવ સૂચકાંક (D) ઉપરના બધાજ
87	લાંબા અંતરની મુસાફરી માટે સૌથી વધુ યોગ્ય પરિવહન સાધન કયું છે ? (A) રેલ્વે (B) જળમાર્ગ (C) હવાઈમાર્ગ (D) માર્ગ
88	ગ્રાહકોની જરૂરીયાતને ઓળખવી એટલે શું ? (A) બજાર વ્યવસ્થા (B) નાણાકીય વ્યવસ્થા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
89	રસ્તા પરની ફૂટપાથ પર બેસીને સ્મરણીકા વેચવી કયા ક્ષેત્રની એક મુખ્ય પ્રવૃત્તિ છે ? (A) ઔપચારિક (B) મુક્ત પ્રવેશ (C) અનૌપચારિક (D) ઉત્પાદન
90	પરિવર્તનશીલ વેચાણ ખર્ચ ભાવ પત્રકના વિસ્તારની સાથે કેવું થતું હોય છે ? (A) વધતું જતું (B) ઘટતું જતું (C) સ્થિર (D) એકપણ નહીં
91	પ્રવાસન એજન્સીનો ખ્યાલ આધુનિક અર્થમાં કયાં ઉદ્ભવ્યો ? (A) અમેરિકા (B) રશિયા (C) ઈંગ્લેન્ડ (D) જાપાન
92	પ્રવાસનક્ષેત્રે સંકળાયેલ કર્મચારી કેવા હોય છે ? (A) વિવેકી (B) મદદરૂપ થવાની ભાવના વાળા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહીં
93	હવાઈ સફરના મુખ્ય કેટલા વિભાગો છે ? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
94	કયું વિમાની ભાડુ મુસાફરોને પ્રવાસન દરમ્યાન રોકાણની છૂટ આપે છે ? (A) એક શહેરથી બીજા શહેરના ભાડા (B) વિદ્યાર્થી માટેનું ભાડું (C) I.A.C. (D) આંતર દેશીય
95	ઉડ્ડયન ક્ષેત્રે ભુવનેશ્વર શહેરની સંજ્ઞા કઈ છે ? (A) B.H.O. (B) B.B.I. (C) B.H.J. (D) B.H.U.
96	એરલાઈન્સમાં કોમ્પ્યુટર ટર્મિનલ દાખલ થયા પછી આરક્ષણ શેના દ્વારા થઈ શકે છે ? (A) TCO (B) CRT (C) IHT (D) BSCT
97	બુક કરેલા ભાડા ઉપર એરલાઈન્સ પ્રમાણિત કમિશન કોણ મેળવે છે ? (A) પ્રવાસન એજન્ટ (B) મુસાફરો (C) ટ્રાવેલ્સ કંપની (D) ઈન્ડિયન એરલાઈન્સ
98	પ્રવાસીઓનો પ્રવાસ શરૂ થવા પછી પ્રવાસીઓનો કાબુ નહિ રહે તો હોવાથી કોણ જવાબદાર બને છે ? (A) રેલ્વે આરક્ષણ (B) એજન્ટો (C) એર લાઈન્સ આરક્ષણ (D) ઉપરના બધાજ
99	જે પ્રવાસ સાહસ પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલો હોય તેને શું કહે છે ? (A) વિશિષ્ટ પ્રવાસ (B) ગોલ્ડ પ્રવાસ (C) સાહસ પ્રવાસ (D) એકપણ નહીં
100	દક્ષિણના ગરમ પ્રદેશમાં થતાં કેવા કમળનું સૌંદર્ય અનોખું છે ? (A) ગુલાબી (B) વાદળી (C) લાલ (D) સફેદ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી: 2014

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ (CMT) નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : પ્રવાસન સંચાલન (TS-03)

તારીખ : 27/01/2014

સમય : 03.00 to 06.00

કુલ ગુણ : 100

1	પ્રવાસન ઉદ્યોગની સફળતા મોટે ભાગે કેવા સંચાલન પર આધાર રાખે છે? (A) ખર્ચાળ (B) બિનકાર્યક્ષમ (C) કાર્યક્ષમ (D) એકપણ નહિ
2	રાજ્યમાં મેનેજરોની જરૂરિયાત અને ભૂમિકા હંમેશા કેવા રહ્યા છે? (A) વધતાં (B) ઘટતાં (C) સ્થિર (D) નકામા
3	કોના અભિગમ મુજબ સંચાલન એ 'વૈજ્ઞાનિક - સંચાલન સંહતિ' તરીકે ઓળખાય છે? (A) ફેયોસ (B) મેરી પાર્કર (C) રોબર્ટ (D) ટેલર
4	સંચાલન એક અદ્દશ્ય પરિબલ છે કે જેની હાજરી તેના પ્રયત્નોના પરિણામ દ્વારા _____ છે. (A) મેળવાય (B) અનુભવાય (C) પ્રાપ્ત થાય (D) દૂર થાય
5	ઉચ્ચ સપાટીના મેનેજરો વ્યવસ્થાતંત્રના સમગ્ર સંચાલન માટે _____ (A) જવાબદાર હોતા નથી (B) જવાબદાર હોય છે. (C) પ્રયત્ન કરે છે. (D) પ્રયત્ન કરતા નથી.
6	પોતે જે એકમ અથવા કંપનીનું નેતૃત્વ કરે છે, તેની બધી જ પ્રવૃત્તિઓ માટે જવાબદાર રહે છે તેઓ કયા મેનેજર કહેવાય? (A) કાર્ય અનુસાર (B) વ્યવસ્થાકીય (C) જનરલ (D) ઉચ્ચ સપાટી
7	ઉદ્યોગ સાહસિકે જોખમો ઉઠાવવા પડે છે - આ વિધાન (A) સાચુ છે (B) ખોટુ છે (C) કહી શકાય નહીં (D) અર્થહીન છે
8	એક જ વ્યક્તિ ધંધાની માલિકી ધરાવે છે તેને શું કહેવાય? (A) વ્યક્તિગત માલિકી (B) એક જ વ્યક્તિની માલિકી (C) વ્યક્તિગત વ્યવસ્થાતંત્ર (D) સામાન્ય ઓળખ
9	સંચાલનની વિભાવના અને સિદ્ધાંતોનો વિકાસ સાપેક્ષપણે શું છે? (A) પારંપરીક ઘટના (B) સંચાલન (C) જૂની ઘટના (D) આધુનિક ઘટના

10	ઉચ્ચ સપાટીના મેનેજરોએ નીતિ વિષયક નિર્ણયો લેનાર અધિકારીઓનો કેવો સમૂહ છે? (A) મોટો (B) નાનો (C) મધ્યમ (D) બેવડો
11	એક નેતા તરીકે ટીમમાં સહકાર સાધવાની મેનેજરની શક્તિ એટલે? (A) યાંત્રિક કૌશલ્ય (B) વિભાવનાત્મક કૌશલ્ય (C) માનવીય કૌશલ્ય (D) ટેકનિકલ કૌશલ્ય
12	સંચાલનમાં કેન્દ્રસ્થાને શું હોય છે? (A) આયોજન (B) વ્યવસ્થા કાર્ય (C) નેતૃત્વ (D) એકપણ નહીં
13	જ્યારે ધ્યેય સિધ્ધ કરવામાં બે કે બે કરતાં વધારે વ્યક્તિઓના સહિયારા પ્રયાસોની જરૂર પડતી હોય ત્યારે શું રચાય છે? (A) ઉદ્યોગ (B) સંગઠન (C) પેઢી (D) ઉપરના બધાજ
14	કોના પરિવર્તનોની અસર સંગઠનો પર થાય છે? (A) વ્યક્તિ (B) પેઢી (C) સમાજ (D) સરકાર
15	પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં જેમજેમ સંગઠનનો વિકાસ થતો જાય તેમતેમ કાર્યો અને જવાબદારીઓની સોંપણી કેવી રીતે કરવી પડે? (A) ઔપચારિક (B) અનૌપચારિક (C) ખોટી રીતે (D) એકપણ નહિ
16	સંકુલતાના કયા વિભેદીકરણમાં એકમો વચ્ચેના ભેદનું પ્રમાણ લક્ષમાં લેવાય છે? (A) વિષમસ્તરીય (B) સમસ્તરીય (C) સ્થાનીય (D) ઉપરના બધાંજ
17	મોટાં કાર્યને નાની નાની સાદી ક્રિયાઓમાં વિભાજીત કરવામાં આવે તેને શું કહેવાય? (A) વહિવટ (B) કાર્ય વિભાજન (C) વિભાજન (D) કુશળતા
18	પ્રાથમિક નિયંત્રણોમાં શેનો સમાવેશ થાય છે? (A) પ્રવૃત્તિ પૂર્વ નિયંત્રણો (B) સમવર્તી નિયંત્રણો (C) પૂર્વપુષ્ટિ નિયંત્રણો (D) પ્રતિપુષ્ટિ નિયંત્રણો
19	સંગઠનોને સમજવાની પ્રક્રિયા અને સંગઠન માળખાની પસંદગીની પ્રક્રિયા એ _____ ચાલતી પ્રક્રિયાઓ છે. (A) સતત (B) અસતત (C) તૂટક (D) અસ્થિર
20	સંકુલતાના વિભેદીકરણના કેટલાં સ્વરૂપો છે? (A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
21	ઉચ્ચ કક્ષાએ જ નિર્ણય લેવાય અને નીચેની કક્ષાએ માત્ર સૂચનોનો અમલ જ કરવાનો હોય તેને શું કહેવાય? (A) વિકેન્દ્રીકરણ (B) કેન્દ્રીકરણ (C) ભલામણ (D) ઓર્ડર
22	કયા પ્રકારના સંગઠન માળખા વિવિધ પ્રકારની સેવાઓ અને ઉત્પાદનો પૂરાં પાડે છે? (A) ઉત્પાદન સેવા આધારિત (B) સ્થાનીય પાયાવાળા (C) જૂથ (D) ગૂંથણી યુક્ત
23	લડવાની કે શિક્ષાની બીક વગર વ્યક્તિને નૂતન વિચારોનો પ્રયોગ કરવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે તે બાબત સંગઠન સંસ્કૃતિના કયા પાસાનું સૂચન કરે છે? (A) પુરસ્કારો (B) જોખમ લે ુ (C) સંઘર્ષ (D) સ્વાયત્તતા
24	સંગઠન માળખા અને સંગઠન સંસ્કૃતિ એ કેવા હોય છે? (A) એકબીજાના વિરોધી (B) તટસ્થ (C) સ્થિર હોય છે (D) સ્થિર હોતા નથી
25	સભ્યોની પ્રવૃત્તિઓમાં એકસૂત્રતા હોય તેને શું કહેવાય? (A) સંગઠન (B) જૂથ (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહી
26	જૂથ જેટલું વધારે એકરૂપ અને સ્થિર હોય તેટલું વધુ પ્રમાણમાં તે પોતાના સભ્યો માટેના ધારાધોરણો નિશ્ચિત કરવામાં _____ (A) અસરકારક નિવડી શકતું નથી. (B) અસરકારક નિવડી શકે છે. (C) ખોટું સાબિત થાય છે. (D) એકપણ નહી

27	બે કરતાં વધારે સભ્ય સંખ્યા ધરાવતું ન હોય તો જૂથમાં વર્તન _____ (A) સંભવે છે (B) સંભવતુ નથી (C) આવતુ નથી (D) ઉપરના બધાંજ
28	વ્યક્તિગત વર્તન પર પ્રત્યક્ષીકરણ અને શિક્ષણ ઉપરાંત કોની અસર પડે છે? (A) વ્યક્તિત્વ (B) પ્રેરણા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહી
29	ટ્રાન્કેક્શનલ એનાલીસીસ અભિગમમાં પોતાની જાત અને બીજાઓ અંગે જીવનસ્થિતિઓનું કેટલી સંભાવનાઓમાં વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
30	સંસ્થા એ કેવા જૂથોનો સમૂહ છે? (A) ઘણાં નાના નાના (B) ઘણાં મોટાં મોટાં (C) ખૂબ નાના (D) ખૂબ મોટા
31	સંસ્થાકીય કામગીરી સુધારવા માટે શું સમજવું જરૂરી છે? (A) જૂથોનું સ્વરૂપ (B) જૂથોનું વર્તન (C) જૂથોમાં ચાલતો પારસ્પરિક વ્યવહાર (D) ઉપરનાં બધંજ
32	કયા જૂથોની રચના ઇરાદાપૂર્વક કરવામાં આવતી નથી? (A) અનૌપચારિક (B) ઔપચારિક (C) સભ્યપદ (D) સંદર્ભ જૂથ
33	બધાં નાના જૂથો એ પ્રાથમિક જૂથો હોતાં નથી, પરંતુ બધાં પ્રાથમિક જૂથો કેવા હોય છે? (A) મોટા (B) નાના (C) મધ્યમ (D) ખોટા
34	જૂથમાં આંતરિક કાર્યોનો હેતુ શું સિધ્ધ કરવાનો હોય છે? (A) મૂલ્યો (B) નિર્ધારિત ધ્યેયો (C) ધારા ધોરણો (D) નીતિમત્તા
35	સ્વપ્રત્યક્ષીકરણ અને બીજાઓનું તેના વિશેનું પ્રત્યક્ષીકરણને ઓળખવા માટે શેનો ઉપયોગ થાય છે? (A) પ્રત્યક્ષીકરણ (B) અંતઃસ્વ (C) જોહરી વિન્ડો (D) વર્તન શૈલી
36	સિગમંડ ફ્રેઇડે માનવ વ્યક્તિત્વના કયા સ્ત્રોતોની વાત કરી છે? (A) ઉદ્દીપ્ત (B) દેખરેખ (C) નિયંત્રણ (D) ઉપરના બધાંજ
37	ફ્રેઇડીયન ખ્યાલોમાંના સુપર ઇગોવાળી અહમ્ સ્થિતિ એટલે (A) વડીલ (B) પુખ્ત (C) ઘરડા (D) બાળક
38	બાળ અહમ્ સ્થિતિ એ નીચેનામાંથી શાનું આંતરિક જગત નથી. (A) લાગણીઓ (B) અનુભવો (C) અનુકૂલનો (D) ચિંતા
39	પર્યટન વ્યવસાયના ઉપભોક્તાઓ સેવા કે ઉત્પાદનની સાથે બીજું શું મેળવે છે? (A) કર્મચ રીનો અનુભવ (B) સેવાની ગુણવત્તા (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહી
40	વ્યવસ્થાતંત્રીય સંચાલનની માહિતી મેળવવાનું કામ કઈ પદ્ધતિ દ્વારા થાય છે? (A) સંચાલકીય હિસાબી (B) નાણાકીય હિસાબી (C) કાર્યશીલ મૂડી (D) મૂડી માળખાકીય
41	પ્રત્યક્ષ ખર્ચ અને પરોક્ષ ખર્ચનો સરવાળો કરવાથી શું પ્રાપ્ત થાય છે? (A) સ્થિરખર્ચ (B) કુલખર્ચ (C) અસ્થિર ખર્ચ (D) વાસ્તવિક ખર્ચ
42	માનવશાસ્ત્ર અને માલસામગ્રી અને સાધનના વપરાશ માટેની પદ્ધતિસરની યોજનાને શું કહેવામાં આવે છે? (A) વ્યવસ્થાતંત્ર (B) નાણાકીય આયોજન (C) અંદાજપત્ર (D) એકપણ નહી
43	નાણાકીય સંચાલનના પ્રાથમિક કાર્યો કેટલા? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
44	ચાલુ મિલકત એટલે વેપાર માટેનો (A) ચાલુ માલ (B) કાયો માલ (C) તૈયાર માલ (D) ઉપરના બધાંજ
45	કયો ખર્ચ સરળતાથી ઓળખવામાં આવે છે કે જે ઉત્પાદિત વસ્તુ અને સેવા માટે હોય છે? (A) પ્રત્યક્ષ ખર્ચ (B) પરોક્ષ ખર્ચ (C) સ્થિર ખર્ચ (D) અસ્થિર ખર્ચ
46	સ્થિર ખર્ચમાં ઉત્પાદન વધતાં ખર્ચ કેવું રહે છે? (A) અસ્થિર (B) સ્થિર (C) વધતું (D) ઘટતું

47	કયા ખાતામાં બધાંજ પ્રકારની મહેસૂલી આવકો અને આ આવક મેળવવા માટેના બધાં જ ખર્ચાઓની રજૂઆત કરવામાં આવે છે? (A) બેંક ખાતા (B) સરકારી ખાતા (C) નફા-નુકસાન ખાતુ (D) બચત ખાતા
48	નફા અને નુકસાન ખાતાના મહત્વના તત્વો કયાં છે? (A) આવક (B) ખર્ચા (C) A અને B (D) માત્ર A
49	કયા ખ્યાલમાં દરેક વ્યવહારની ઇકવીટી-માલિકીની મૂડી પર થતી અસરના આધારે ગણતરી ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે? (A) ઉપાર્જન (B) સંપાદન (C) સરખામણી (D) હિસાબી સમય
50	_____ એ પેઢીની નાણાંકીય પરિસ્થિતિ દર્શાવતો મહત્વનો દસ્તાવેજ છે. (A) કાયુ સરવૈયુ (B) પાકુ સરવૈયુ (C) લોન (D) દેવુ
51	કુલ વેચાણમાંથી પરત કરવામાં આવેલ માલનું મૂલ્ય અને વળતરને બાદ કરવામાં આવે ત્યાર પછી જે રકમ વધે છે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) ચોખ્ખુ વેચાણ (B) કુલ વેચાણ (C) કાયો નફો (D) આવક
52	ઉછીના લીધેલાં નાણાં ઉપર પેઢીએ ચૂકવેલી સ્થિર ખર્ચ ને શું કહેવામાં આવે છે? (A) વેચેલ માલની પડતર (B) વ્યાજ (C) સમારકામ ખર્ચ (D) સુધારાત્મક ખર્ચ
53	જે મિલકતો ટૂંકગાળામાં જ રોકડમાં રૂપાંતર થતી હોય તેને શું કહેવાય? (A) ચાલુ જવાબદારીઓ (B) કાયમી મિલકતો (C) ચાલુ મિલકતો (D) ઉપરના બધાંજ
54	બજાર જૂથ અંગેના લક્ષ્ય અંગેની કાર્યપ્રણાલી અને અપેક્ષાઓના સંદર્ભમાં માહિતી એકઠી કરવામાં આવે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) બજાર-સર્વેક્ષણ (B) વલણ વિશ્લેષણ (C) સહ-સંબંધિત વિશ્લેષણ (D) બજારક્રિયા
55	નફા-નુકસાનખાતુ એ નાણાકીય પત્રકોમાંનું જ શું છે? (A) આવક-જાવક (B) નફાપત્રક (C) નુકસાન ખાતુ (D) નાણાકીય પત્રક
56	સંશયિત દેવાની ઉધરાણીની રકમની ગણતરી કોના આધારે કરવામાં આવે છે? (A) આવક (B) રોકડ (C) ખર્ચ (D) નફો
57	ધંધાના સંચાલનથી છેવટની માલિકીની મૂડીમાં વધારો થાય તો તેની ગણતરી શેમાં થાય છે? (A) જાવક (B) આવક (C) નુકસાન (D) ખર્ચ
58	અમુક ચોક્કસ સમયે પેઢીની નાણાકીય પરિસ્થિતિ રજૂ કરે તેને શું કહેવાય? ( ) અહેવાલ (B) કાયુ સરવૈયુ (C) પાકુ સરવૈયુ (D) નફા-નુકસાન
59	જવાબદારીઓ અને માલિકીની મૂડીના સરવાળાને શું કહેવામાં આવે છે? (A) જાળવી રાખેલ કમાણી (B) મૂડીમાં ફાળો (C) ખર્ચ (D) મિલકતો
60	નફા અને નુકસાનખાતુ એ કોનો આંતરિક હિસ્સો છે? (A) જવાબદારીઓ (B) પાકા સરવૈયા (C) કાચા સરવૈયા (D) મિલકતો
61	જે પ્રવાસ આયોજકો પ્રવાસ-નિવાસ વ્યવસ્થા તથા અન્ય સેવાઓને સમાવતુ રાબેતા મુજબનું પ્રવાસ પેકેજ આપે છે તેના કેવા આયોજકો કહેવાય? (A) સામૂહિક બજાર આયોજકો (B) વિશિષ્ટ પ્રવાસ આયોજકો (C) વ્યક્તિગત બજાર આયોજકો (D) ઉપરનાં બધાંજ
62	પ્રવાસ-આયોજકોને ઊંચા ભાવની આંકણી દ્વારા જે વધારાની રકમ મળે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) ખરીદક્ષમતા (B) નેટરેટ (C) માર્ક-અપ (D) નફો
63	કોઈ પણ સંચાલક જ્યાં સુધી ઉત્પાદન કે નીપજતું જ્ઞાન પ્રાપ્ત ન કરે ત્યાંસુધી પ્રવાસન સંસ્થાના વ્યવસાયમાં સફળતા મેળવવી (A) મુશ્કેલ બને છે. (B) શક્ય છે. (C) સરળ છે. (D) અશક્ય છે.

64	વ્યવસ્થાપકોએ શું ઉપલબ્ધ હોવું જોઈએ તેની ખાતરી કરવી જોઈએ? (A) માળખાકીય સેવાઓ (B) ટેકારૂપ તંત્ર (C) માત્ર A (D) A અને B
65	બેન્ક અથવા રૂમ કોઇપણ પ્રવાસીને કે હોટલના પ્રવાસીને ભવિષ્યમાં ફાળવણી કરવા માટે કયો શબ્દપ્રયોગ થાય છે? (A) બુકિંગ (B) કન્ફર્મેશન (C) ઓપ્શન (D) ઓવરબુકિંગ
66	વિમાની સેવાના હિસાબી વિભાગ માટે કઈ ફૂપન જરૂરી છે? (A) ફ્લાઇટ ફૂપન (B) ઓડિટ ફૂપન (C) એજન્ટ ફૂપન (D) પેસેન્જર ફૂપન
67	પ્રવાસ આયોજન વ્યવસાય કેવો છે? (A) નફા ારક (B) નુકસાનકારક (C) જોખમી (D) બિનજોખમી
68	એકંદર દર કોણ આપે છે? (A) ગ્રાહકો (B) વેપારીઓ (C) પુરવઠાકાર (D) સરકાર
69	પ્રવાસ આયોજકે સફળ થવું હોય અને પૈસા કમાવા હોય તો તેણે કેવી સેવા પૂરી પાડવી જોઈએ? (A) ગુણવત્તાયુક્ત (B) સંપૂર્ણ (C) અધૂરી (D) એકપણ નહી
70	કોઇપણ ટપાલ કચેરીમાં ટપાલ અંગે જરૂરી ટપાલ ટિકિટ ખર્ચ અંગે (A) જાણી શકાતું નથી. (B) જાણી શકાય છે (C) પૂછી શકાતું નથી (D) નક્કી હોતું નથી.
71	જે ક્ષણે કોઈ મુસાફર વિસ્તૃત પ્રવાસ અંગે વિચારે છે ત્યારે તે ચોક્કસપણે શેના વિશે વિચાર કરતો હોય છે? (A) વાહન વ્યવહાર (B) નાણાકીય ખર્ચ (C) પ્રવાસ સંસ્થા (D) એકપણ નહી
72	પ્રવાસન સંસ્થા જુદાજુદા સ્ત્રોતો પાસેથી જે કંઈ માહિતી પ્રાપ્ત કરે છે એના થકી શાનું જ્ઞાન મેળવાય છે? (A) નીપજ (B) ઉત્પાદન (C) ઉપરના બંને (D) ફક્ત A
73	મોટાં ભાગના પ્રવાસન સંચાલકો અને આયોજકો પોતાનું કાર્યાલય મોટાં શહેરોમાં રાખે છે અને નાનાં નગરો કે કેન્દ્રોમાં શું રાખે છે ? (A) એજન્ટો (B) શાખાઓ (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહી
74	પ્રવાસન ઉદ્યોગને પ્રોત્સાહનો અને લાભ કોણ આપે છે ? (A) સહકારી બેંકો (B) વિશ્વબેંક (C) ગુજરાત સરકાર (D) ભારત સરકાર
75	બુકિંગ, રિઝર્વેશન, કન્ફર્મેશન, ઓવર બુકિંગ વગેરે જેવા શબ્દો શેના સંદર્ભમાં વપરાય છે ? (A) પ્રવાસન સંસ્થા (B) એજન્ટ (C) મુસાફરો (D) વેપારીઓ
76	આહાર સેવા ઉદ્યોગ એ એક એવા પ્રકારનો ઉદ્યોગ છે જ્યાં ફક્ત ધિયરીનું જ્ઞાન પૂરતું નથી.- આ વાક્ય (A) સાચું છે. (B) ખોટું છે ( ) કરી શકાય નહી (D) ઉપરના બધાંજ
77	ઉપાહારગૃહના ચોપડાઓ રાખવાની સંહિતિ મુખ્યત્વે શેનું વર્ગીકરણ કરે છે? (A) આવક (B) ખર્ચ (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહી
78	પરિવહન એ પ્રવાસન ઉદ્યોગનું એક મુખ્ય _____ છે (A) અંગ (B) સ્થળ (C) સગવડ (D) ચાલક
79	વાહનનો પ્રકાર માંગ તેમજ ઉપયોગની _____ ઉપર આધારિત છે. (A) વર્તણૂક (B) પ્રતિકૂળતા (C) અનુકૂળતા (D) કિંમત
80	એરલાઇન્સનું પડતરનું માળખું કેટલાં ભાગમાં વહેંચાયેલું છે? (A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
81	પ્રવાસ સંચાલનનું પ્રથમ પગથિયું કયું છે? (A) પ્રવાસન (B) આયોજન (C) યોગ્ય વ્યવહાર (D) વાતચીત
82	એરડ્રાફ્ટ અને ટ્રાફિક સંબંધિત કોની પડતરો છે? (A) આનુષંગિક ખર્ચાઓ (B) પરોક્ષ ચાલન (C) પ્રત્યક્ષ ચાલન (D) નિભાવ
83	માનવશક્તિ આયોજન એ કોનો અંતર્ગત ભાગ છે? (A) આયોજન (B) પરિવહન (C) પ્રવાસન (D) માનવશક્તિ

84	કયા એર કોર્પોરેશન ધારા હેઠળ ખાનગી એર લાઇન્સના ચાલનની પરવાનગી આપવામાં આવેલ નથી? (A) ૧૯૫૧ (B) ૧૯૫૩ (C) ૧૯૫૪ (D) ૧૯૬૧
85	જે ઉપહાર ગૃહ ધંધાકીય અલ્પાહાર પૂરૂ પાડવાને સમર્પિત હોય કોની આજુબાજુ શું હોવું આવશ્યક છે? (A) વસ્તી (B) વાહનવ્યવહાર (C) ધંધાકીય એકમો (D) મુસાફરો
86	આહાર સેવા રસોડાનું કોઇપણ ચાલન એ કોના જેવું હોય છે? (A) ફેક્ટરી (B) દુકાન (C) ગ્રાહક (D) વેપારી
87	આહાર પેદાશોનો દૂરૂપયોગ ઘટાડવા માટે શું કરવું જોઇએ? (A) ખરીદી વધારવી (B) ખરીદીની ગુણવત્તા (C) ખરીદી ઘટાડવી (D) ઉપરના બધાં જ
88	ઉપાહાર ગૃહની બજાર ક્રિયાના સાધનો કયા છે? (A) અંકુશ (B) નફાકારકતા (C) સેવા (D) જાહેરાત
89	વર્તમાનમાં વ્યાવસાયિક મુસાફરીને કયા વ્યવસાયની સાથે જોડવામાં આવે છે? (A) કન્વેન્શન (B) બજારસંચાલન (C) વ્યાવસાયિક (D) એકપણ નહી
90	વ્યાવસાયિક પ્રવાસની માંગ મોટાભાગે કેવી હોય છે? (A) ગ્રામ્યલક્ષી (B) શહેરલક્ષી (C) રાષ્ટ્રીયલક્ષી (D) આંતરરાષ્ટ્રીય લક્ષી
91	મોટાં ભાગના વ્યાવસાયિક પ્રવાસીઓ કયા વર્ગમાં પ્રવાસ કરતાં હોય છે ? (A) મધ્યમવર્ગ (B) નિમ્નવર્ગ (C) ઉચ્ચવર્ગ (D) ઉપરના બધાંજ
92	સામાન્ય હેતુની ચર્ચા અને વિવિધ બાબતો વિશેનાં નિર્ણયો માટે વ્યક્તિઓના એકત્રીકરણને શું કહેવામાં આવે છે ? (A) પરિચર્યા (B) કાર્યશાળા (C) પરિષદ (D) સંમેલન
93	ઘણી આગેવાન વિમાની સેવાઓ ઉચ્ચ અધિકારીઓ માટે કયા વર્ગની સેવાઓ ધરાવે છે ? (A) નીચલા (B) ઉપલા (C) મધ્યમ (D) નિમ્ન
94	કઇ સમિતિનું કાર્ય અધિવેશનના પ્રતિનિધિઓની રહેવાની વ્યવસ્થા કરી આપવાનું છે? (A) સ્વાગત સમિતિ (B) નિવાસ સમિતિ (C) પરિવહન સમિતિ (D) નોંધણી સમિતિ
95	વ્યાવસાયિક પ્રવાસન ઉદ્યોગની સભાનો ઉદ્દેશ કેવો હોય છે? (A) વાણિજ્યિક (B) બિન-વાણિજ્યિક (C) ઉપરના બન્ને (D) એકપણ નહી
96	જે ક્ષેત્રમાં કંપનીઓ,વેપારીગૃહો અથવા વેપારી સંસ્થાઓ અને સંગઠનોનો સમાવેશ થાય છે તેને શું કહેવાય ? (A) વ્યાવસાયિક ક્ષેત્ર (B) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ (C) કોર્પોરેટ ક્ષેત્ર (D) સમાન સંસ્થાઓ
97	‘વ્યાવસાયિક પ્રવાસનની સાપેક્ષ રીતે પડતર ઊંચી હોય છે અને તે કારણથી તેનું વળતર ઊંચુ હોય છે.’ – આ વિધાન કોનું છે? (A) ડેવીડસન (B) આલ્ફ્રેડ (C) રિકાર્ડો (D) માર્શલ
98	પ્રવાસન વ્યવસાયમાં સ્થળોની વચ્ચે અધિવેશન, ધંધાકીય મેળાવડા, પ્રદર્શન અને વિશિષ્ટ આયોજનો વગેરે શા માટે કરવામાં આવે છે? (A) હરીફોને આકર્ષવા (B) પ્રવાસીઓને આકર્ષવા (C) નફો કમાવા (D) ઉપરના બધાં જ
99	કોઇપણ સેવા કે ઉત્પાદનની જેમજ અધિવેશન માટેની સવલતો પૂરી પાડનારે કેવી બજાર નીતિ અપનાવવી પડે છે? (A) મજબૂત (B) ઢીલી (C) સામાન્ય (D) સીધી
100	પ્રવાસનના પ્રવેગીકરણ માટે કયા પ્રવાસો યોજવામાં આવે છે? (A) ફરવા લાયક (B) વ્યક્તિગત (C) ક્રૌટુંબિક (D) જોવાલાયક

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી : 2014

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન એન્વાયરમેન્ટ સ્ટડીઝ (CES)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : પારસ્પરિકતા, પર્યાવરણ અને પ્રવાસ (TS-05)

તારીખ : 27/01/2014

સમય : 03.00 to 06.00

કુલ ગુણ : 70

1	દરેક સંગઠન જૈવિક અને _____ બાબતોને પરસ્પર સાંકળતી એક આખીય રચનાનો ભાગ છે. (A) અજૈવિક (B) પરિસ્થિતિ વિજ્ઞાન (C) પર્યાવરણ (D) પરિતંત્ર
2	હરિત ગૃહની અસરમાં ભાગ ભજવનાર વાયુઓ કેટલા? (A) ત્રણ (B) ચાર (C) પાંચ (D) છ
3	જે ઉપભોગતાઓ ફક્ત વનસ્પતિઓનો આહાર તરીકે ઉપયોગ કરતાં હોય તેને કેવા ઉપભોગતાઓ કહેવાય? (A) શાકાહારી (B) માંસાહારી (C) સર્વાહારી (D) ત્રણેય
4	પરિતંત્રના વિવિધ અજૈવિક ઘટકોમાં હવા, પ્રકાશ ઉપરાંત શેનો સમાવેશ થાય છે? (A) જળ (B) ભૂમિ (C) ખડકો (D) ત્રણેય
5	પ્રકાશ સંશ્લેષણની પ્રક્રિયા દરમિયાન વનસ્પતિ કયા વાયુનો ઉપયોગ કરે છે? (A) ઓક્સીજન (B) નાઇટ્રોજન (C) કાર્બન ડાયોક્સાઇડ (D) હાઇડ્રોજન
6	પૃથ્વી પર ઉર્જાનો મુખ્ય સ્ત્રોત કયો છે? (A) વાયુ વિલય (B) ઓક્સીજન (C) સૌર વિકિરણો (D) કાર્બન ડાયોક્સાઇડ
7	જૈવિક સંઘઠનને એના સમગ્ર જીવનકાળ દરમિયાન અસર કરનાર દરેક પરિબલને શું કહેવાય? (A) વાતાવરણ (B) આવરણ (C) પર્યાવરણ (D) જીવાવરણ
8	જીવનની મૂળભૂત અને પ્રાથમિક જરૂરીયાત શું છે? (A) ઊર્જા (B) સૂર્યપ્રકાશ (C) રહેઠાણ (D) A અને B
9	'કુદરતનું કાર્ય માનવજાતિની સેવા કરવાનું જ છે તેથી કુદરતનું શોષણ કરવું તે કાયદેસરનો અને કુદરતી અધિકાર છે' આ માન્યતા કોની છે? (A) જ્યુડો-મિસ્તી (B) ચાર્લ્સ ડાર્વિન (C) આલ્ફર્ટ વાલે (D) જ્હોન
10	સમગ્ર વિશ્વના દેશોમાં પર્યાવરણીય કટોકટીના કયા પાસાઓનો આપણે સામનો કરી રહ્યા છીએ? (A) વૈજ્ઞાનિક (B) તકનીકી (C) ભૌગોલિક (D) ત્રણેય
11	પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે ક્ષમતા શક્તિ એ મહત્વની _____ છે. (A) જવાબદારી (B) વિભાવના (C) મૂડી (D) બેદરકારી

12	ખનીજતેલ અને મોટર વાહન સહિત પ્રવાસન પણ કેવા વ્યાપારના ત્રણ મહત્વના પ્રકારો પૈકીનો એક છે (A) આંતરરાષ્ટ્રીય (B) રાષ્ટ્રીય (C) રાજકીય (D) ત્રણેય
13	વનસ્પતિઓ તેમજ અન્ય સમુદાયોને જરૂરી એવા ખનીજ તત્વોનો સંગ્રહ કોણ કરે છે? (A) વાતાવરણ (B) પથ્થર (C) જમીન (D) પાણી
14	એન્ટાર્ટિકામાં પ્રવાસન નૌકાઓ કયરો ક્યા ઠાલવે છે? (A) પાણીમાં (B) જમીનપર (C) ભૂગર્ભમાં (D) દરિયામાં
15	કોણ અમેરિકાથી શરૂ થતા અર્થસભર પ્રવાસમાં જોડાઈને પ્રવાસ કરે છે? (A) નિવૃત્ત વ્યક્તિઓ (B) મહિલાઓ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
16	પ્રવાસન ઉદ્યોગ એ (A) રોજગારી પેદા કરે છે (B) વિદેશી ચલણ કમાવી આપે છે (C) મૂડી રોકાણને પ્રોત્સાહન આપે છે (D) ત્રણેય
17	કુદરતનો અભ્યાસ કરતા પહેલાં વૈજ્ઞાનિકોની દલીલ છે કે જ્યારે માનવવસ્તી ઝડપથી વધી રહી હોય ત્યારે શેનો વિનાશ અનિવાર્ય છે? (A) પર્યાવરણ (B) માનવી (C) ઉદ્યોગો (D) એકપણ નહીં
18	વધુને વધુ મોટી સંખ્યામાં જીવવાની તથા આગળના લોકોએ ભોગવેલા હોય તેથી વધુ જીવન ધોરણથી જીવવાની મનુષ્યની ઇચ્છાને પરિણામે શાની સમસ્યા ઉદભવે છે? (A) પુરવઠાની (B) પર્યાવરણ (C) માંગની (D) એકપણ નહીં
19	સંસ્થાનવાદ અને સામ્રાજ્યવાદ ઉપરોક્ત શેનાથી પર્યાવરણ પર જોખમ ઉભા થાય છે? (A) સર્વોપરિતા માટે યુદ્ધ (B) નફા માટેની ગાંડી દોડ (C) વિશ્વયુદ્ધ (D) ત્રણેય
20	અમુક સ્થળો, વિસ્તારો તેમજ એકંદર કુદરતી સંસાધન સંપત્તિનું આયોજિત રીતે વ્યવસ્થાપન કરવું એટલે, (A) સાચવણ (B) ગોઠવણ (C) આયોજન (D) સંચાલન
21	વિકાસમાં પ્રવાસની ભૂમિકાના પૃથ્થકરણના મુખ્ય અભિગમો કેટલા? (A) બે (B) ત્રણ (C) પાંચ (D) છ
22	વર્તમાન વિશ્વમાં ટુરીઝમ એ સૌથી વધુ મહત્વની સામાજિક અને _____ પ્રવૃત્તિઓ બની રહી છે ? (A) સાંસ્કૃતિક (B) આર્થિક (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
23	નકારાત્મક, સામાજિક અને પર્યાવરણીય અસરોને ઘટાડીને વધુમાં વધુ આર્થિક લાભ મળી શકે એ રીતે વ્યવસ્થિત ગોઠવણી વાળો ઉદ્યોગ એટલે, (A) ટકાઉ પ્રવાસન (B) પ્રવાસન (C) ટુરીઝમ (D) ત્રણેય
24	સાંસ્કૃતિક ઉત્સવ પ્રવાસ, અધ્યયન પ્રવાસ, વિકાસ પ્રોજેક્ટનો પ્રવાસ, એકબીજા સાથે (A) ગાઢ રીતે સંકળાયેલ છે. (B) સંકળાયેલ નથી (C) કોઈ જ સંબંધ નથી (D) એકપણ નહીં
25	રાષ્ટ્રીય સરકાર તથા પ્રાદેશીક સરકાર પ્રવાસનની વિસ્તરતી દુનિયામાં શેના ઉપર ખૂબ જ અધિક ધ્યાન આપે છે? (A) નફો (B) યોગ્ય આયોજન (C) આવક (D) ખર્ચ
26	વિવિધ સ્થળો પર આપવામાં આવતી નિવાસ સુવિધાઓની સંખ્યા અને સ્વરૂપ શેના પર આધારિત હશે? (A) પ્રવાસીઓની જરૂરીયાતો (B) ખર્ચ (C) કિંમત (D) આવક
27	પૂર્વ સંસ્થાનિક ભારતમાં ગ્રામ પરિષદ કઈ બાબતોને પોતે જ નિયંત્રિત કરતી હતી? (A) સામાજિક (B) આર્થિક (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
28	પ્રવાસન આયોજન અને _____ ટકાઉ વિકાસની ભાવના સાથે થવો જોઈએ? (A) ખર્ચ (B) વિકાસ (C) આવક (D) પ્રવાસ
29	વાહન વ્યવહારના પરંપરાગત સાધનો કયા છે? (A) રેલ્વે (B) પાકા રસ્તા (C) હવાઈ માર્ગો (D) ત્રણેય
30	સર્વે આંતરમાળખાકીય સુવિધાઓનો વિકાસ ભવનની કઈ બાજુ કરવો જોઈએ? (A) ડાબી બાજુ (B) જમણી બાજુ (C) ચારે બાજુ (D) વચ્ચે

31	કોઇપણ પ્રવાસી સ્થળની ભૌતિક વિકાસ યોજનાનો મૂળભૂત ઉદ્દેશ પ્રવાસીઓને _____ કરવાનો હોય છે. (A) છેતરવાનો (B) આકર્ષીત (C) ફાયદો (D) નુકસાન
32	પર્વતીય શહેરમાં પ્રવાસીઓના એક પ્રવાસન જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ જવા-આવવા માટે કયા નેટવર્કનો ઉપયોગ એક નવી બાબત હશે? (A) રોપ-વે (B) મોબાઇલ (C) રેલ્વે (D) હવાઇ માર્ગ
33	પરંપરાગત રીતે પ્રવાસનને કેવી પ્રવૃત્તિ ગણવામાં આવે છે? (A) સામાજિક પ્રવૃત્તિ (B) માનવ પ્રવૃત્તિ (C) સરકારી પ્રવૃત્તિ (D) આર્થિક પ્રવૃત્તિ
34	ખાનગી પ્રવાસન સંચાલકોને મુખ્યત્વે શેમાં નિસ્બત હોય છે? (A) આવક (B) ખર્ચ (C) નફો (D) પ્રવાસન
35	વિધેયાત્મક પર્યાવરણીય અસરો ક્યારે પેદા થઇ શકે? (A) પ્રવાસનનું યોગ્ય આયોજન કરવામાં આવે (B) પ્રવાસનનો વિકાસ કરવામાં આવે (C) પ્રવાસનનું વ્યવસ્થાપન કરવામાં આવે (D) ઉપરના બધાંજ
36	જુદાં જુદાં સંભવિત પ્રવાસન વિસ્તારોમાં કુદરતી, માનવસર્જીત અને અન્ય સ્થાનીય લાભોના સંશોધનો કેવા હોય છે? (A) સમતુલિત (B) અસમતુલિત (C) નિશ્ચિત (D) ઉપરના બધાંજ
37	ખજૂરાહો અત્યારે ભારતના _____ ઐતિહાસિક સ્થાનો પૈકીનું એક ગણાય છે. (A) શ્રેષ્ઠ (B) મોંઘા (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
38	ભારતમાં મોટી સંખ્યામાં સ્થપાયેલા કુદરતી અનામત સ્થાનોનો નિભાવ મહદઅંશે કોની આવકમાંથી થઇ રહેલ છે? (A) પ્રવાસીઓ (B) પ્રવાસ-આયોજકો (C) સરકાર (D) A અને B
39	પ્રવાસનના સમગ્ર વિકાસ માટે દેશનાં જુદાં જુદાં વિસ્તારોમાં કેવા પ્રમાણમાં વિકાસ થવો જોઇએ? (A) વધતા (B) ઘટતા (C) સરખા (D) જુદાં જુદાં
40	દેશના ઐતિહાસિક વારસોને જાળવવા માટે પ્રોત્સાહન અને સહાય પૂરી પાડવામાં _____ સાધનરૂપ બની રહ્યું છે. (A) ધાર્મિક સ્થળો (B) પર્યટકો (C) પ્રવાસન (D) વાહનો
41	પ્રવાસનખાતુ ભારતમાં ક્યારે અસ્તિત્વમાં આવ્યું? (A) ૧૯૬૫ (B) ૧૯૬૬ (C) ૧૯૬૭ (D) ૧૯૬૮
42	આપણા દેશમાં શાનો વિકાસ કરવા માટે એક કાર્યયોજના સૂચવવામાં આવી? (A) ખેતી (B) ઉદ્યોગ (C) પ્રવાસન (D) સંદેશા વ્યવહાર
43	ભારતમાં કયા દસકામાં પ્રવાસનને વાહન વ્યવહાર મંત્રાલયના એક વિભાગ તરીકેની ઓળખ મળી હતી? (A) ૧૯૫૦ (B) ૧૯૬૦ (C) ૧૯૭૦ (D) ૧૯૮૦
44	૧૯૫૦ના દસકામાં ભારતમાં લગભગ કેટલા વિદેશી પ્રવાસીઓ આવ્યા હતા? (A) ૧૭૦૦ (B) ૧૭,૦૦૦ (C) ૧,૭૦,૦૦૦ (D) ૭૦,૦૦૦
45	ભારતમાં સાહસિકોને ખાસ ધિરાણ સહાય કોણ આપે છે? (A) ટુરિઝમ ફાયનાન્સ કોર્પોરેશન (B) પ્રવાસન બેંકો (C) ટુરિઝમ ધિરાણ કેન્દ્રો (D) TSC
46	ભારતમાં હોટલો અને પ્રવાસન સાથે સંબંધિત ઉદ્યોગોમાં વિદેશી રોકાણ માટેની પધ્ધતિઓ કેવી બનાવવામાં આવી છે? (A) સરળ (B) અઘરી (C) કંટાળાજનક (D) નફાકારક
47	ભારતમાં પ્રથમ પ્રવાસનીતિની ઘોષણા ક્યારે કરવામાં આવી હતી? (A) ૧૯૫૧ (B) ૧૯૬૧ (C) ૧૯૮૨ (D) ૧૯૯૧
48	વર્તમાનમાં વિદેશી ટેકનીશ્યનની સેવાઓ ભાડે લેવા માટે મંજૂરી _____ (A) લેવી પડે છે (B) લેવી પડતી નથી (C) મળતી નથી (D) મળે છે
49	વન્યજીવન અને સંરક્ષણના રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો આનંદ પ્રમોદ અને _____ ના સ્તરને ઊંચું લાવે છે. (A) પ્રવાસન (B) વાહન વ્યવહાર (C) ખર્ચ (D) આવક
50	વર્તમાનમાં હવા, જમીન અને પાણીના પ્રદૂષણમાં રસાયણો અને રાસાયણિક કચરાથી થયેલો વિકાસ કેવો છે? (A) લાભદાયી (B) ઘાતકી (C) નકારાત્મક (D) હકારાત્મક

51	કેટલાંક સ્થાનિક પ્રવાસી ઋતુ દરમ્યાન_____ તરીકે તેમજ પ્રવાસીઓને પરંપરાગત વાહનવ્યવહારના સાધનો દ્વારા મુસાફરી કરાવે છે? (A) પ્રવાસી ગાઇડ (B) સંરક્ષક (C) વેપારી (D) એકપણ નહી
52	કોના દ્વારા તેમની પ્રવાસન દ્વારા થતી આવકના ખર્ચના પરિણામે પ્રેરક રોજગાર અસ્તિત્વમાં આવે છે? (A) પ્રવાસીઓ (B) સ્થાનિક લોકો (C) પ્રવાસન (D) આયોજકો
53	પ્રવાસન સ્થાનિક સમાજોને રોજગાર ઉપરાંત શેના દ્વારા કેટલાંક અંશે આર્થિક સંરક્ષણ પૂરૂ પાડે છે. (A) સંરક્ષણ (B) આવક (C) ખર્ચ (D) બચત
54	વૈશ્વિક અર્થકારણમાં આજનું પ્રવાસન _____ (A) ખૂબજ મહત્વનું છે (B) મહત્વનું નથી (C) ઉપયોગી નથી (D) નકામુ છે
55	ઉત્ક્રમણીય પ્રકૃતિના પરિવર્તનોની અસર કેવી હોય છે? (A) લાંબાગાળાની (B) ટૂંકાગાળાની (C) મધ્યમગાળાની (D) ઉપરના બધાંજ
56	પ્રવાસીઓની કેવી સંખ્યા હંમેશા એક વિવાદનો વિષય રહ્યો છે? (A) વધતી જતી (B) મંદ (C) ઘટતી જતી (D) એકપણ નહી
57	શાનો સંદર્ભ જે-તે વિસ્તારમાં પેદા થતા વૈવિધ્યપૂર્તી છોડ-ઝડ સાથે હોય છે? (A) વન્યજીવન (B) વનસ્પતિ (C) શાકાહારી (D) તૃણલક્ષી
58	ભારતીય રણપ્રદેશ દેશના કયા ભાગમાં આવેલો છે? (A) ઉત્તર (B) દક્ષિણ (C) પૂર્વ (D) પશ્ચિમ
59	થરનું રણ દેશના કયા રાજ્યને આવરી લે છે? (A) પશ્ચિમ ગુજરાત (B) પશ્ચિમ રાજસ્થાન (C) મહારાષ્ટ્ર (D) A અને B
60	આંધ્રપ્રદેશ અને તમિલનાડુના દરિયા કિનારાના સપાટ પ્રદેશમાં કેવા છોડ જોવા મળે છે? (A) સૂકા જંગલો (B) લીલા જંગલો (C) કાંટાળા છોડ (D) ઉપરના બધાંજ
61	સમગ્ર વિશ્વમાં સૌથી વધુ ફળદ્રુપ જમીનનો વિસ્તાર કયો છે? (A) ગંગા કિનારાના મેદાનો (B) ઉત્તર પ્રદેશ (C) દક્ષિણ (D) આંધ્ર પ્રદેશ
62	કયા ટાપુઓ ભારતના ત્રણ વિષુવૃત્તીય ભેજવાળા બારેમાસ લીલાછમ ત્રણ જંગલ વિસ્તારો પૈકીના એક છે. (A) હિમાલય (B) આંદામાન (C) નિકોબાર (D) B અને C
63	ચેમ્પીયન અને શેહે જંગલની વનસ્પતી જગતના મુખ્ય કેટલા પ્રકારો દર્શાવ્યા છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) પાંચ (D) સાત
64	વન્યજીવન પર પ્રવાસનની જે અસરો પડે છે તે કેવા પ્રકારની છે? (A) હકારાત્મક (B) નકારાત્મક (C) મિશ્ર (D) B અને C
65	માનવજાતે તેના નૈસર્ગિક પરિસરમાં ઉપલબ્ધ થતાં સંશાધનોનું હંમેશા પોતાના લાભાર્થે _____ કર્યું છે. (A) પોષણ (B) શોષણ (C) સમાધાન (D) સાડુ
66	જે-તે પ્રદેશની જમીનના ભીનાશવાળા કે ભેજયુક્ત ટુકડાને શું કહેવાય? (A) ભેજવાળો પ્રદેશ (B) સૂકો પ્રદેશ (C) A અને B (D) એકપણ નહી
67	ભેજવાળા પ્રદેશો અનેકવિધ પ્રકારની વનસ્પતિ અને પ્રાણી સૃષ્ટિનું _____ છે. (A) ઉત્પત્તિ બિંદુ (B) નિવાસસ્થાન (C) જીવન (D) ઉપરના બધાંજ
68	પ્રવાસન અને _____ પરસ્પર રીતે સંકળાયેલા છે. (A) એજન્ટો (B) પર્યાવરણ (C) પર્યટકો (D) ઉપરના બધાંજ
69	જમીનનો એવો ટુકડો કે જે તેની તમામ બાજુઓથી પાણીથી ઘેરાયેલો હોય છે. (A) ટાપુ (B) સરોવર (C) નદી (D) સમુદ્ર
70	એવી ભૌતિક પ્રવૃત્તિ કે જે વ્યાયામ અને આનંદ પ્રમોદ માટ કરવામાં આવે તેને શું કહેવાય? (A) પ્રવાસ (B) રમતગમત (C) ઉદ્યોગ (D) એકપણ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી: 2014

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું.
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ માર્કેટિંગ (CTM)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થા (TS-06)

તારીખ : 27/01/2014

સમય : 03.00 to 06.00

કુલ ગુણ : 100

1	પેઢીનું મુખ્ય કાર્ય શેમાં કાર્યક્ષમતા સિધ્ધિ કરવાનું છે? (A) ઉત્પાદન (B) વિતરણ (C) A અને B (D) એકપણ નહિ
2	બજાર વ્યવસ્થાએ _____ની દરેક વ્યક્તિ સાથે સંકળાવેલું છે ? (A) ગ્રાહક (B) ધંધા (C) પેઢી (D) ઉદ્યોગ
3	પેઢીની સેવાઓ અને કાર્યક્રમોની કિંમતો નક્કી કરવાનું અથવા એ અંગે સલાહ આપવાનું કાર્ય કોણ કરે છે ? (A) વેચાણ સંચાલક (B) પ્રદેશ સંચાલક (C) ગ્રાહક સંબંધ સંચાલક (D) કિંમત સંચાલક
4	માર્કેટિંગ મેનેજર વ્યવહારમાં સફળ બની શકે તે માટે તેનો સ્વભાવ કેવો હોવો જોઈએ ? (A) ઉત્સાહી (B) સક્રિય (C) સ્પર્ધાત્મક (D) ઉપરના બધાંજ
5	બજાર સંશોધન પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થાનો કેવો ભાગ છે ? (A) બાહ્ય (B) લક્ષ્યાંકિત (C) અંતર્ગત (D) મધ્યાંકિત
6	ખાસ કરીને કેવા બજારમાં ભારતની હાજરી વર્તાવી શકાતી નથી? (A) શહેરોમાં (B) ગામડામાં (C) આંતરરાષ્ટ્રીય (D) માર્કેટિંગ
7	નાના પાયાના એકમમાં બજાર વ્યવસ્થા પર શું રાખવાનું કામ સોંપી શકાય છે? (A) દેખરેખ (B) જવાબદારી (C) જાણકારી (D) A અને B
8	પેદાશક સંચાલકના કાર્યો શું હોય છે? (A) સંશોધનના પગલાં (B) સુધારાત્મક પગલા (C) અસરકારક પગલા (D) એકપણ નહી
9	પ્રવાસન ઉદ્યોગ ટ્રાવેલ એજન્ટો અને _____ જેવા નાના એકમોનો બનેલો છે ? (A) મુસાફરો (B) પ્રવાસ સંચાલકો (C) પ્રવાસકો (D) ઉપરના બધાંજ
10	પ્રવાસન સ્થળોએ કયા ક્ષેત્રમાં સ્પર્ધા વધી રહી છે. (A) ભોમિયાઓ (B) રેસ્ટોરન્ટો (C) હોટલો (D) ઉપરના બધાંજ
11	પેઢીના બજાર વ્યવસ્થાપન પ્રવૃત્તિઓના વડા કોણ છે? (A) બજાર વ્યવસ્થાપક (B) પેદાશ સંચાલક (C) બ્રાન્ચ સંચાલક (D) સંચાલક
12	કોના માટે પર્યટકો મોકલતા બજારોનું જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે? (A) પ્રવાસન પેદાશો (B) સેવાઓનું માર્કેટિંગ (C) A અને B (D) એકપણ નહી

13	માહિતીનું પધ્ધતિસરનું એકત્રિકરણ અને તેનું તટસ્થ વિશ્લેષણને શું કહેવાય? (A) પ્રશ્નાવલી (B) નિદર્શન (C) બજાર સંશોધન (D) વિભાગીકરણ
14	બજારલક્ષી પ્રવૃત્તિઓ અંગે નિર્ણયો લે તેમને કઈ માહિતી જોઈએ? (A) ગ્રાહક સંબંધિત (B) બજાર સંબંધિત (C) પ્રવાસ સંબંધિત (D) ઉત્પાદન સંબંધિત
15	‘કોઈપણ સંસ્થા માટે તેના હરીફોની અવગણના કરવી શક્ય નથી’ – આ વિધાન? (A) સાચુ છે (B) ખોટુ છે (C) કહી શકાય નહીં (D) એકપણ નહીં
16	પ્રવાસ ઉદ્યોગ એ કેવો ઉદ્યોગ છે? (A) બહુમુખી (B) એકમુખી (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
17	પર્યટકોની શારીરિક અને માનસિક સલામતી સાથે સંકળાયેલા પરિબલો કયા છે? (A) સામાજિક અને સલામતી (B) રાજકીય અને કાયદાકીય (C) ભૌગોલિક (D) ઉપરના બધાંજ
18	કઈ સંસ્કૃતિ ઇતિહાસ, સ્થાપત્ય, બીચીઝ, પર્વતો, ધર્મ અને વંશિયતા આંતરરાષ્ટ્રીય પર્યટકો માટે આકર્ષણરૂપ છે? (A) અમેરીકન (B) ભારતીય (C) બ્રાઝીલ (D) ચીન
19	કઈ સાલમાં અગાઉનું યુ.એસ.એસ.આર. ભારત માટે પર્યટકો મોકલતું એક મહત્વનું બજાર સાબિત થયું હતું? (A) ૧૯૯૬ (B) ૧૯૯૭ (C) ૧૯૯૮ (D) ૧૯૯૯
20	જ્યાં થોડી પેઢીઓ ઉદ્યોગના સંયુક્ત હિસ્સા પર નોંધપાત્ર અંકુશ ધરાવે તે બજારને કયુ બજાર કહેવાય? (A) હરીફાઈવાળુ બજાર (B) ઇજારો (C) અલ્પહસ્તક ઇજારો (D) ઇજારાયુક્ત હરીફાઈ
21	_____ અનેક તત્વોનું બનેલું સંકુલ છે. (A) બજાર (B) ગ્રાહક (C) ઉત્પાદકો (D) એજન્ટો
22	કઈ પ્રક્રિયા હેઠળ વસ્તીના ભિન્ન ભિન્ન ભાગોમાંથી નમૂના પસંદ કરાય છે? (A) પધ્ધતિસરનું નિદર્શન (B) સ્તરીત નિદર્શન (C) યદુચ્છ નિદર્શન (D) પ્રાદેશિક નમૂનાકરણ
23	બજાર વિષયક જાણકારી પધ્ધતિને ટૂંકમાં શું કહેવાય? (A) MAS (B) MJP (C) MIS (D) MIP
24	સંશોધન માટેની ડિઝાઇનમાં મહત્વનું અંગ કયુ? (A) પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરવી (B) સર્વેક્ષણ (C) નમૂનો (D) ચિત્રો તૈયાર કરવા
25	કઈ સંસ્થાઓ વ્યાપક અને વાણિજ્યક સ્વરૂપની પ્રવાસન પ્રવૃત્તિનો આંતરીક રીતે વિકસાવી શકાય તે પ્રકારની રૂપાંતર પ્રક્રિયામાં મહત્વનું કાર્ય કરે છે? (A) બિનસરકારી (B) સરકારી (C) સ્થાનિક (D) રાજકીય
26	_____ એ સામાજિક જવાબદારીવાળા બજાર વ્યવસ્થાની મુખ્ય પ્રક્રિયા છે? (A) પ્રવાસીઓ (B) યજમાન વસ્તી (C) સમજાવટ (D) પર્યાવરણ
27	પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયા સાથે એક યા બીજી રીતે કોણ સંકળાયેલ છે? (A) જાહેરસંસ્થા (B) ખાનગી સંસ્થા (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
28	ભારત સરકારના ૧૯૯૨ના પ્રવાસનના રાષ્ટ્રીય એક્શન પ્લાન હેઠળ કેન્દ્રિત વિકાસ માટે કેટલા પ્રવાસ કેન્દ્રો નક્કી કરવામાં આવ્યા છે? (A) ૧૫ (B) ૨૦ (C) ૨૧ (D) ૨૨
29	પ્રવાસનમાં પેદાશનો અનુભવ કોણ કરે છે? (A) ટ્રાવેલર્સ (B) પ્રવાસી (C) ઉત્પાદક (D) એકપણ નહીં
30	પ્રવાસન પ્રવૃત્તિમાં ગ્રાહકોની જેવી ભૂમિકા છે તે જ પ્રકારની ભૂમિકા અને દરજ્જો કોનો છે? (A) યજમાન વસ્તી (B) સ્થાનિક સંસ્થાઓ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
31	વર્તમાનમાં દુનિયાના દરેક દેશમાં કઈ સંસ્થાની સ્થાપના થયેલ છે? (A) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન સંસ્થા (B) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન બોર્ડ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં

32	ભારતમાં પ્રવાસન 'મિનિસ્ટ્રી'ની નીતિના અમલીકરણની સંસ્થા કઈ છે? (A) પ્રવાસન વિભાગ (B) પ્રવાસન નિગમ (C) TRC (D) RDA
33	દરેક ખાનગી કે જાહેર સંસ્થા એક યા બીજી રીતે પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલ હોય છે આ વિધાન (A) સાચુ છે (B) ખોટુ છે (C) કરી શકાય નહીં (D) અધૂરુ છે
34	કઈ પ્રવૃત્તિમાં રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય જટિલતાઓ, સામ્યતાઓ અને તફાવતો સંબંધી અનુભવ અને સમજ કેળવવી આવશ્યક બને છે. (A) વિદેશી પ્રવાસ (B) પ્રવાસન (C) વિદેશી હૂડિયામણ (D) બજાર વ્યવસ્થા
35	પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થા એ કેવી પ્રવૃત્તિ છે? (A) વિકાસલક્ષી (B) ઔદ્યોગિક (C) સામાજિક (D) આર્થિક
36	પ્રવાસન મિનિસ્ટ્રીની ભૂમિકા એક સંશોધક ઉપરાંત કેવા સ્વરૂપની થઈ રહે છે? (A) વિકાસ (B) નીતિ ઘડતર (C) માનવસાધન વિકાસ (D) ઉપરના બધાંજ
37	બજારની જરૂરીયાત પ્રમાણે ગ્રાહકો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવા માટે કે તેમની જરૂરીયાત સંતોષવા માટે જે કાંઈ આપી શકાય તેને શું કહેવાય? (A) કિંમત (B) વસ્તુ (C) માંગ (D) પેદાશ
38	મોટી કંપનીઓમાં પેદાશ વિકસાવવા માટે શું હોય છે? (A) વસ્તુમિશ્ર (B) અપેક્ષિત પેદાશ (C) જવાબદાર જૂથ (D) સંભવિત પેદાશ
39	ગ્રાહકો જ્યારે પેદાશ ખરીદે તેની પાસેથી તેઓ અમુક લક્ષણો અને શરતોની અપેક્ષા રાખે છે. તેને સંતોષતી પેદાશ બનાવે તો તેને કઈ પેદાશ કહેવાય? (A) અપેક્ષિત પેદાશ (B) અભિવૃદ્ધિત પેદાશ (C) સંભવિત પેદાશ (D) ઉપરના બધાંજ
40	પેદાશની નાણાકીય સુદૃઢતાનો વિચાર કર્યા પછી શાનો વિચાર કરવો જોઈએ? (A) વેચાણ વૃદ્ધિ (B) વિતરણ (C) પ્રતિભા (D) ઉપરના બધાંજ
41	ગ્રાહક જે મૂળભૂત સેવા કે લાભ ખરીદે છે તેનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) કેન્દ્રિય લાભો (B) બજાર પેદાશ (C) અપેક્ષિત પેદાશ (D) અભિવૃદ્ધિત પેદાશ
42	નવી પેદાશના ભાવિ વેચાણ અને નફાકીય સંભવિતતાના અંદાજો તૈયાર કરવા એટલે.....? (A) ધંધાકીય પર્યાવરણ (B) ધંધાકીય વિશ્લેષણ (C) પેદાશ વિકાસ (D) વેપારીકરણ
43	પેદાશ વિકાસનું અંતિમ પગલુ કયુ છે? (A) પ્રતિભા (B) વિતરણ (C) વેપારીકરણ (D) માંગ
44	સંગ્રહાલય માટેનું વસ્તુમિશ્ર એની લંબાઈના કેટલી પેદાશ શ્રેણીઓનું બનેલું હોય છે? (A) ત્રણ (B) ચાર (C) પાંચ (D) છ
45	ગ્રાહકોની જરૂરીયાતો અને તેમની રૂચિઓને ખ્યાલમાં લઈને યોગ્ય પ્રકારની પેદાશો વિકસાવવાની જવાબદારી કોની છે? (A) સરકાર (B) વેપારીઓ (C) બજાર વ્યવસ્થાપક (D) ઉદ્યોગપતીઓ
46	જ્યારે વિકેતા પેદાશના કેન્દ્રિય લાભોને સાદી પેદાશના સ્વરૂપમાં રજૂ કરે ત્યારે તેને શું કહેવાય? (A) બજાર પેદાશ (B) અપેક્ષિત પેદાશ (C) અભિવૃદ્ધિત પેદાશ (D) સંભવિત પેદાશ
47	કયા તબક્કામાં વસ્તુનો બજારમાં સ્વીકાર થતો થાય છે અને વેચાણ તથા નફો વધે છે? (A) પ્રવેશ (B) પરિપકવતા (C) વિકાસ (D) પતન
48	પ્રવાસનનો લાભ મેળવવા ખર્ચાતી વાસ્તવિક રકમનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) સમય (B) નાણાકીય ખર્ચ (C) શારીરિક પ્રયત્ન (D) માનસિક ખર્ચ
49	પ્રવાસન સ્થળો શા માટે વિશિષ્ટ ઘટનાઓનું આયોજન કરે છે? (A) પર્યટકોને આકર્ષવા (B) નફો કમાવવા (C) સેવા કરવા (D) વેપાર કરવા
50	પ્રવાસન ઉદ્યોગના તમામ વિભાગો અને સંગઠનો શાનું આયોજન કરવામાં ફાળો આપે છે? (A) આનંદદાયક પ્રવાસ (B) ધાર્મિક પ્રવાસો (C) પરિચય પ્રવાસો (D) ઉપરના બધાંજ

51	બિન આબોહવાકીય આકર્ષણોનો ઉદભવ માનવજીવનના કયા પરિબલોમાંથી થાય છે? (A) સામાજિક (B) વંશીય (C) સાંસ્કૃતિક (D) ઉપના બધાંજ
52	પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન અને વ્યવસ્થા કેવા હોય છે? (A) ખર્ચાળ (B) સસ્તાં (C) ઓછાં (D) વધારે
53	પ્રવાસ સ્થળો અને પ્રવાસન સેવાઓના ઉત્પાદકો પર કોની અસર પડે છે? (A) ઋતુગતતા (B) મોસમ પરિવર્તનો (C) A અને B (D) એકપણ નહિ
54	એવી કઇ જગ્યા છે કે જ્યાં પ્રવાસન પેદાશો અને સેવાઓના ઉત્પાદકો, ગ્રાહકો સામસામા મળે છે અને ધંધો કરે છે. (A) બજાર (B) પ્રવાસન સ્થળ (C) પ્રવાસહાટ (D) પર્યટન સ્થળ
55	કયો તબક્કો વસ્તુ પ્રવેશનો હોઇ શકે? (A) પરિચય તબક્કો (B) પ્રતિભા તબક્કો (C) વસ્તુજીવનચક્ર (D) જીવનચક્ર
56	પ્રવાસન વ્યવસાયમાં વિદેશી બજારોમાંથી વિદેશી હૂંડીયામણ કમાવવાનું આકર્ષણ કેવું હોય છે? (A) માધ્યમ (B) હોતુ નથી (C) વધારે (D) ઓછુ
57	પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન અભિપ્રાયના ઘડવૈયાઓ અને ધંધો પૂરો પાડનારાઓને કોનો અંગત અનુભવ કરાવવાનો, પરિચય કરાવવાનો અને જાણકારી આપવાનો હોય છે (A) પ્રવાસન પેદાશો (B) સેવાઓ (C) A અને B (D) એકપણ નહિ
58	પ્રવાસ સ્થળ દેશ અંગે નકારાત્મક પ્રતિભા પ્રવર્તતી હોય ત્યારે તે અંગે નિરાકરણ શોધવા શું અત્યંત ઉપયોગી સાબિત થાય છે? (A) એજન્ટો (B) પરિચય પ્રવાસો (C) સરકાર (D) ઉપરના બધાંજ
59	સામાન્ય રીતે પ્રવાસન ઉદ્યોગના તમામ વિભાગો અને _____ પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન કરવામાં ફાળો આપે છે. (A) સંગઠનો (B) એજન્ટો (C) પ્રવાસીઓ (D) એકપણ નહિ
60	પ્રવાસનના ક્ષેત્રે પરિચય પ્રવાસો કોઇપણ સ્થળની કઇ દ્રષ્ટિએ મહત્વ ધરાવે છે? (A) ભૌગોલિક (B) વેચાણ વૃદ્ધિ (C) આર્થિક (D) સામાજિક
61	વિવિધ દેશોની સરકારો પ્રવાસનનો ઉપયોગ કયા વિકાસ માટે કરી રહી છે? (A) સામાજિક (B) આર્થિક (C) સાંસ્કૃતિક (D) આંતરરાષ્ટ્રીય
62	સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન એટલે સાંસ્કૃતિક હેતુ માટે વ્યક્તિઓની હેરફેર- આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે? (A) TTA (B) WTA (C) WHO (D) WTO
63	પ્રવાસનને કોનો મોભો પ્રાપ્ત થયો છે? (A) વ્યવસાય (B) પેઢી (C) ઉદ્યોગ (D) બજાર
64	બજાર વ્યવસ્થા મિશ્રના તત્વ કયા છે? (A) અભિવૃદ્ધિ (B) કિંમત નિર્ધારણ (C) પેદાશ (D) ઉપરના બધાંજ
65	ઉચ્ચવર્ગના પર્યટકોના વર્ગીકરણમાં મહદઅંશે કોને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે? (A) કિંમત (B) નફો (C) સગવડો (D) આવક
66	પ્રસંગ અને પ્રવાસન કેન્દ્રને પ્રસિધ્ધિ કરવામાં અને વિકસાવવામાં કોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે? (A) લેખકો (B) વિચારકો (C) કલાકારો (D) ઉપરના બધાંજ
67	વર્તમાનમાં ઉજવણીના હેતુઓ અને ઉદ્દેશોને કોને જાગૃત કરવાના દષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે છે? (A) એજન્ટ (B) વેપારી (C) લોકો (D) મુલાકાતી
68	પેદાશ તરીકે જેને વેચી શકાય તેવા અનુભવો સર્જવાની ઇચ્છા બજારમાં શેના દ્વારા થઇ શકે? (A) વેપારી (B) કિંમત (C) સંશોધન (D) ગ્રાહક
69	પર્યટન દ્વારા થયેલ ખર્ચ અર્થતંત્રના કયા સ્તરે પ્રસરે છે? (A) સ્વદેશી (B) પ્રાદેશિક (C) સ્થાનિક (D) ઉપરના બધાંજ
70	આંતરરાષ્ટ્રીય બજારોમાં પ્રવાસન કેન્દ્રોની બજાર વ્યવસ્થાની જવાબદારી મુખ્યત્વે ભારત સરકારના કયા વિભાગની છે? (A) પ્રવાસન (B) આંતરરાષ્ટ્રીય (C) રાષ્ટ્રીય (D) સરકારી

71	કયો અભિગમ એવી અપેક્ષા રાખે છે કે બજાર વિભાજન એ શક્ય એટલું મોટું અને તેમાં બજાર વિકાસની સંભવિત ક્ષમતા હોવી જોઈએ? (A) ગ્રાહક (B) વ્યાપારી અભિગમ (C) સરકારી (D) બજાર
72	ઉજવણીના હેતુઓ અને _____ને મુલાકાતીના રસને જાગૃત કરવાના દ્રષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે છે? (A) ઉદ્દેશો (B) ખર્ચ (C) આવક (D) આનંદ
73	સેવાઓ કેવી હોય છે? (A) લાંબાગાળાની (B) ટૂંકાગાળાની (C) ક્ષણભંગુર (D) પ્રશંસનીય
74	સંસ્થાકીય ધ્યેય કયા ખ્યાલ દ્વારા આવી શકે છે? (A) બજાર વ્યવસ્થા (B) વેચાણ અંગેનો ખ્યાલ (C) સમાજલક્ષી બજાર વ્યવસ્થા (D) પેદાશનો ખ્યાલ
75	જ્યારે હોટલ દ્વારા પૂરી પાડવામાં ન આવતી હોય તેવી આવાસ સુવિધાને બદલે પર્યટકોની સુશુષ્કા ને અનુલક્ષીને ખાસ રીતે આયોજિત કરવામાં આવેલી વ્યવસ્થાને શું કહેવાય? (A) પેઇંગ ગેસ્ટ (B) પૂરક આવાસ સુવિધા (C) યાત્રી નિવાસ (D) મોટેલ્સ
76	વ્યવસાયિક સંચાલન ધરાવતી પેઢીઓની સામે વ્યાપાર કેવો હોય છે? (A) એકાંગી (B) કૌટુંબિક (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
77	ભારતના તમામ પ્રવાસ ધામોમાં કયા પ્રકારની હોટલો જોવા મળે છે? (A) વેસ્ટર્ન સ્ટાઇલ (B) ભારતીય શૈલી (C) અમેરીકન (D) એકપણ નહીં
78	બજાર વ્યવસ્થા કેવી પ્રવૃત્તિ છે? (A) વ્યાપક (B) નફાકારક (C) આર્થિક (D) સામાજિક
79	ગ્રાહકોની વાસ્તવિક સંખ્યા એવી કઈ વસ્તુ માટે પ્રબળ ઇચ્છા રજૂ કરે જે હયાત ઉત્પાદન અથવા સેવા દ્વારા સંતોષી શકાય તેમ ન હોય તેવી માંગને કેવી માંગ કહેવાય? (A) સતત ઘટતી જતી માંગ (B) નિષેધાત્મક માંગ (C) અનિયમિત માંગ (D) સુષુપ્ત માંગ
80	એક કે તેથી વધુ સંભવિત ખરીદકર્તાઓ સાથે વેચાણ માટે વાતચીત દ્વારા થતી મૌખિક પ્રક્રિયાનો શું કહેવાય? (A) પ્રચાર (B) વેચાણ પ્રોત્સાહનો (C) વૈચકિતક વેચાણ (D) જાહેરાત
81	બજારના ધ્યાન, સંપાદન અને જરૂરિયાતને સંતોષી શકે તેવી વપરાશ માટે ઉપયોગી એવી કોઈપણ ચીજવસ્તુને શું કહેવાય? (A) રચના (B) મિશ્રબજાર (C) ઉત્પાદન (D) એકપણ નહીં
82	કયા ખ્યાલ અનુસાર એમ માનવામાં આવે છે કે ગ્રાહક એવા જ ઉત્પાદનનો પક્ષ લેશે કે જે વિપુલ પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ હોય અને કિંમતમાં ઓછું હોય. (A) વેચાણ (B) ઉત્પાદન (C) આધુનિક (D) પરંપરાગત
83	ભારતમાં કયા વેચાણનો ખ્યાલ વધુ પ્રચલિત છે? (A) આક્રમક (B) પુનઃવેચાણ (C) સંભવિત (D) આધુનિક
84	વિમાની સેવા આપતી સંસ્થામાં ફેરફાર ક્ષમતા ક્યારે શક્ય બને? (A) આવક વધતી હોય (B) માહિતી સંચારની વિપુલતા હોય (C) નફો વધતો હોય (D) એકપણ નહીં
85	પર્યટન માટેના વાહન વ્યવહારના ગ્રાહકોનું વર્ગીકરણ શેના આધારે થાય છે? (A) મુસાફરી માટેની પ્રેરણા (B) બજાર વિભાજન (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
86	વિમાની માર્ગી વાહનવ્યવહારના બજાર વિભાજન માટે મહત્વનું કારણ કયું છે? (A) કિંમત (B) માંગ (C) સેવાઓની અપેક્ષા (D) પુરવઠો

87	વ્યવસ્થાતંત્ર તેમજ પર્યાવરણાં થતાં ફેરફારોની અસર કેવી હોય છે? (A) ઝડપી (B) તીવ્ર (C) ઉપરના બન્ને (D) મંદ
88	વિમાની કંપનીના લક્ષ્યબજારમાં સમાવિષ્ટ એવા બજારના વિભિન્ન ગ્રાહકોની જરૂરીયોતોને સંતોષવી એ સમયપત્રકના આયોજનનું કયુ કાર્ય છે? (A) મુખ્ય (B) ગૌણ (C) A અને B (D) એકપણ નહી
89	વિમાની માર્ગી વાહનવ્યવહારના પ્રથમ પંકિતના મુસાફરો કોને ધ્યાનમાં લેતા નથી? (A) સેવાની ગુણવત્તા (B) કર્મચારીઓના વિનય (C) કિંમત (D) કર્મચારીઓનો વિવેક
90	વિમાની કંપનીઓની વેપાર કરવાની આવડત, નાણાકીય સધ્ધરતા અને અસ્તિત્વનો આધાર શેના ઉપર છે? (A) કિંમત (B) નફો (C) ખર્ચ (D) ઉપરના બધાંજ
91	વિમાની કંપની કોને તેમની સેવાના બદલામાં વળતર ચૂકવે છે? (A) પેસેન્જરો (B) ગ્રાહકો (C) દલાલો (D) એકપણ નહી
92	બજાર એકમની વ્યૂહરચનાઓ, હેતુઓ, વ્યવસ્થાતંત્ર અને તેની કામગીરીનું વ્યવસ્થિત પરિક્ષણ એટલે શું? (A) બજારતંત્ર (B) બજાર પુરવઠો (C) બજારની અસરકારકતાનું અન્વેષણ (D) બજાર વ્યવસ્થા
93	જેમ વિમાની કંપનીના ઉડ્ડયનનોગાળો લાંબો તેમ તેની વિમાનદીઠ ઉપયોગ અને કમાણી કેવી હશે? (A) ઊંચી (B) નીચી (C) મધ્યમ (D) નકારાત્મક
94	ગ્રાહકને ખરીદી કરવા પ્રેરવો અથવા આપણી પેદાશથી વાકેફ કરવો એને શું કહેવાય? (A) પેદાશ (B) વિતરણ (C) વેચાણ (D) હોશિયારી
95	પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં શાનો સમાવેશ થાય છે? (A) પ્રવાસધામો (B) ઘટનાઓ (C) આવાસીય સુવિધાઓ (D) ઉપરના બધાંજ
96	કયા ખ્યાલ અનુસાર ગ્રાહકો હંમેશા એવી ચીજવસ્તુઓની તરફેણ કરતાં હોય છે કે મોટે ભાગે સારી ગુણવત્તા, સારો દેખાવ અને સારો દેખાવ અને સારા લક્ષણો ધરાવતી હોય. (A) ઉત્પાદન (B) વેચાણ (C) પેદાશ (D) માંગ
97	કઈ પ્રોડક્ટ એ અત્યંત નાશવંત છે જેનો ભવિષ્ય માટે સંગ્રહ થઈ શકતો નથી. (A) પ્રવાસન (B) વિમાન માર્ગી (C) સેવા (D) વાહન વ્યવહાર
98	ટ્રાવેલ એજન્સી એ એક _____ તરીકે કામ કરનારુ વ્યવસ્થાતંત્ર છે. (A) મધ્યસ્થી (B) દલાલ (C) વેપારી (D) એજન્ટ
99	કોઈ એક વિમાની સેવા પૂરી પાડનાર સંસ્થાએ પોતાની સેવા કિંમત વિકાસ અને વિતરણ જેવા બજાર મિશ્ર અંગે કેવી ચાલાકીથી વર્તવુ તે તેની સામેનું _____ છે. (A) પડકાર (B) વિકાસ (C) A અને B (D) એકપણ નહી
100	વિમાની સેવાના ઉદ્યોગ માટે બજાર વ્યવહારના સિધ્ધાંતોના અનુસણ માટેના તબક્કાઓ પૈકી કયુ આયોજન એ સૌથી અગત્યનું પગલું છે? (A) વ્યૂહાત્મક (B) પ્રતિકારાત્મક (C) અગાઉનું (D) ઉપરના બધાંજ